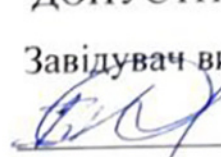

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА СТРАТЕГІЧНИХ СТУДІЙ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач випускової кафедри

Ніна РЖЕВСЬКА

«07» 06 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 291 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ
СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»

**Тема: «ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО –
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ»**

Виконавець: 408 група, Козійчук Софія Олександрівна

Керівник: професор кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій, д.політ.н., д., Седляр Юлія Олександрівна

Нормоконтролер:

_____

Юлія СЕДЛЯР

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	6
1.1 Теоретичні засади дослідження зовнішньої політики України.....	6
1.2 Фактори формування зовнішньої політики України в умовах російсько- української війни.....	12
1.3 Бібліографія і джерельна база дослідження.....	16
РОЗДІЛ 2. США ТА ЄС У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	19
2.1 Дипломатія США у контексті реалізації зовнішньополітичних завдань України і протидії російській збройній агресії.....	19
2.2 ЄС у структурі сучасних зовнішньополітичних інтересів України.....	24
2.3 Інтеграція до НАТО в умовах російсько-української війни.....	33
РОЗДІЛ 3. ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	41
3.1 Публічна дипломатія України в умовах широкомасштабного вторгнення рф.....	41
3.2 Політика антиросійських санкцій у контексті протидії російській збройній агресії.....	44
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52

ВСТУП

Актуальність дослідження. Російсько-українська війна стала одним з найбільш значних викликів для суверенітету та територіальної цілісності України. Розуміння особливостей зовнішньої політики України в такий період є фундаментальним для аналізу ,того, яким чином країна захищає свої національні інтереси в умовах російської агресії .Дане дослідження надасть огляд механізмів, які використовувала Україна, аби зміцнити свою обороноздатність та інструменти для міжнародної підтримки.

Дана війна змінила геополітичну ситуацію у Східній Європі та вибудовує нові взаємини та гілки впливу на Заході.Безумовно слід зазначити ,що розкриття даної тематики допоможе у розумінні глобальних та регіональних сил, які впливають на політичні рішення тих чи інших держав.Потрібно дослідити стосунки України з провідними політичними гравцями: США,ЄС,НАТО та Великобританією.

США у даній війни надає потужну військову та фінансову допомогу,ЄС також не відставала,а також підтримала процес реформ в Україні.

Санкційна політика західних країн ,стала потужним механізмом тиску на росію. Тому в даному дослідженні слід звернути увагу на конкретні приклади санкцій та їх механізми впровадження і результати.

Україна ж активно використовує публічну дипломатію для залучення активної міжнародної підтримки. Численні виступи на міжнародній арені, форумах ,інформув ання міжнародної спільноті всі ці зусилля необхідні для підтримки міжнародного іміджу України на світовій арені

Дане дослідження надає цінний матеріал для розвитку теоретичних підходів у галузі міжнародних відносин, безпеки та конфліктології. Завдяки дипломататії та паралельним військовим діям можна покращити існуючі міжнародні моделі взаємодії. Результати можуть бути використані для українських політиків чи дипломатів у розробці нових стратегій у зовнішній політиці України. Проаналізувавши санкційну політику, взаємодію з міжнародними партнерами

,можна створити основу для майбутніх ефективних політичних рішень.

Дослідження російсько-української війни надасть глибоке розуміння сучасних міжнародних відносин, механізмів захисту національних інтересів та розвитку теоретичних та практичних підходів у галузі міжнародних відносин та у подальшій безпековій політиці.

Мета дипломного дослідження прослідкувати еволюцію викликів та результатів зовнішньої політики України в умовах російсько-української війни

Для досягнення мети було поставлено такі **завдання дипломного дослідження:**

- Визначити фундаментальні фактори та теоретичні підходи, що впливали на формування зовнішньої політики України в період російсько-української війни.
- Геополітичні, соціальні та економічні фактори, що впливали на зовнішню політику України
- Вплив внутрішньої та зовнішньої безпеки на формування зовнішньополітичних пріоритетів
- Прослідкувати роль дипломатії США та вплив політики ЄС на економічний та політичний розвиток України
- Розкрити перспективи інтеграції України до НАТО та їх безпекову політику
- Проаналізувати ефективність використання публічної дипломатії та антиросійських санкцій для реалізації національних інтересів України

Об'єкт роботи зовнішньополітична діяльність України в умовах сучасних міжнародних відносин

Предмет роботи вплив російсько-української війни на напрямки та механізми реалізації зовнішньої політики України, особливо у взаємодії з організаціями та міжнародними партнерами

Методи дослідження. Для науково обґрунтування результатів дослідження зовнішньої політики України в умовах російсько – української війни був використаний аналітичний метод, який полягав у всебічному аналізі документів та статей, які пов'язані з темою російсько-української війни. Крім того,

використовувався метод порівняння для вивчення рівня надання допомоги та підтримки України з боку її міжнародних партнерів, а також узагальнення для того, щоб сформулювати наукові результати дослідження

Апробація результатів. Основні положення кваліфікаційної роботи пройшли апробацію на таких заходах як:

- Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Дипломатія в міжнародних відносинах: ретроспекція і сучасність (29 лютого 2024 р.). Київ. Національний авіаційний університет. 2024. Тези на тему доповіді: «Дипломатія США у контексті реалізації зовнішньополітичних завдань України і протидії російській збройній агресії»;
- XXIV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і здобувачів вищої освіти «Політ. Сучасні проблеми науки» за напрямом «Сучасні міжнародні відносини» (02-05 квітня 2024 р.). Київ: Національний авіаційний університет. 2024. Тези на тему доповіді: «Публічна дипломатія України в умовах широкомасштабного вторгнення рф ».

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, які охоплюють вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (61 найменування). Загальний обсяг роботи становить 59 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

1.1 Теоретичні засади дослідження зовнішньої політики України

Здавна вважалося, що міжнародні відносини є привілегією тільки обраних, або ж дипломатів. Інтерес науковців був викликаний до розгляду міжнародних відносин через наукову призму і здійснювався значний вплив на життя людей.

Дослідження зовнішньої політики є дещо специфічним, оскільки на неї впливають зовнішні чинники, а головним плацдармом для її здійснення є міжнародна арена. Дії світових акторів на міжнародній арені є досить незрозумілими і дещо раптовими[29].

Перша світова війна стала каталізатором у від'єднанні міжнародних відносин у самостійну, незалежну науку. Процес розвитку відбувся у 1919 році з кафедри міжнародної політики в Уельському університеті.

Першим напрям, котрий відображає розгляд міжнародних явищ з огляду водночас моралі та права є політичний реалізм. Головний прибічник якого є І.Кант. Ідеалісти вважають, що необхідно дотримуватися міжнародного права, а для уникнення міжнародних конфліктів необхідно опиратися на правовий аспект, який має контролюватися міжнародними установами. Концепція, що розроблялася це відмова від зброї і створення безпечного простору.

Дослідник Е.Карр визначив, що парадигма ідеалізму була «новою фантазією» у міжнародних відносинах [23,с.27].

Переломним періодом стало 40-ві роки ХХ ст. Ідеалістична теорія зазнала краху, оскільки не могла відповідати тогочасним зовнішньополітичним викликам і потребам. На зміну прийшов реалізм, який вважається концепцією сьогодення.

Міжнародні відносини за реалістами – постійний структурний конфлікт, в якому не виключається небезпечні заходи боротьби, тобто силові методи. Головною

причиною якого є анархія, а ключем –полярністю. Прийнято вважати саме підходом сучасності.

Політичний реалізм відображається у поясненні речей, людської природи через їх реальність, не ідеалізуючи. Тому і наука зацікавилася таким підходом тлумачення міжнародних відносин в цілому.

Зачинателем, фундатором політичного реалізму прийнято вважати Г.Моргентау . Відзначився він своєю працею «Політичні відносини між націями. Боротьба за владу та мир»[15].

6 принципів політичного реалізму за Г.Моргентау:

1. Розуміння зовнішньої політики через дії політичних діячів та їх наслідки. Як вирішить дія ту, чи іншу проблему через раціональний вимір.
2. Політичний реалізм розглядається через призму влади та і інтересу. Раціоналізація дій на яку не може вплинути особистості діяча. Завдяки врахуванню місця та часу, можна легко досягти цілей – це і є базисом зовнішньої політики.
3. Інтерес змінюється в залежності від культурно-політичного середовища. Аксиомою реалістів є досягнення влади через силові методи.
4. У політичних діях визначається невідповідність між успішною політикою і моральними принципами. На основі останніх нації та індивіди оцінюють політичні дії. Моральний закон існує окремо від політичних дій та їх наслідків.
5. Завдяки політичному реалізму відкидається поняття моралі щодо закону та нації.
6. Політична сфера є досить особливою у розмінні політичного реалізму[15].

Основоположні принципи політичного реалізму у зовнішньополітичному дискурсі:

- Головний інструмент-сила
- У зовнішньополітичній діяльності основою є держава
- Середовище визначається ворожим

Наступним напрямом є марксизм, що описує суперечності між центральними

країнами та периферійними у капіталістичному світі. Основоположниками є М.Вебер, К.Маркс та інші.

Фундаментальною аксіомою концепції марксизму виступають наступні тези:

- Головний суб'єкт представлений державою
- Те, що становить полем зацікавленості для народу не завжди є актуальним для держави
- Зовнішня політика конкретної держави виходить з її розташування у світовій економіці
- Світова економіка складається із центру (Західна Європа, США та інші), напівпериферії (Україна, Росія та інші), а інші периферія.
- Основоположним завданням, у зовнішній політиці за марксистами є: зменшити, або припинити під час глобалізаційних процесів нерівності між країнами, зменшення відстанні між «центром» та «периферією»[56,с.39]

Чіткість розуміння у міжнародних відносинах у 60-х–70-х роках значно зростає і відбувається конкретизація цього і впливає у розуміння у щось цілісної системи координат, яка знаходиться у рівновазі.

Після 1991 року перестали існувати 2 блоки – СРСР та США і приходить нова ера у міжнародних відносинах-створення нового світового порядку.

Зовнішня політика – певна сукупність дії у взаємовідносинах між державами, або ж міжнародними організаціями та направлена на досягнення певних цілей за допомогою економічних, політичних, військових та дипломатичних інструментів.

Зазвичай зовнішньополітичні процеси виходять від потреб держав та націлені на збереження суверенітету та стабільності.

Сучасна глобальна місія зовнішньополітичних відносинах об'єднує наступне:

- Підтримка миру і безпеки
- Сталий розвиток суспільства
- Розв'язання світових проблем

Головною метою зовнішньої політики виступає забезпечення мирної міжнародної діяльності та незастосування зброї у конфліктних ситуаціях.

На сьогодні не існує універсального вирішення усіх питань і викликів і, щоб це не призводило до збройних сутичок та конфліктів. Тому що всеодно з'являється новітня зброя та нові технології завдяки яким відбуваються нові дестабілізаційні процеси у певних регіонах [57].

За період дослідження зовнішньої політики України, можна стверджувати, що довгий час країна керувалася принципом відбивання та відповіді на зовнішні загрози та явища і не завжди вдавалося досягти власних цілей.

Україна пройшла період «багатовекторності», увага якої була спрямована і на Захід, і на Росію одночасно. Прикладом може слугувати політичний вектор В.Януковича, що за словами С. Віднянського «повернення до багатовекторності України»[30,с.34].Тому усі намагання вступити до НАТО були тимчасово зупинені.

Ризики все таки зросли у 2013 році, тому що росія намагалася заблокувати угоду про асоціацію ЄС і запропонувати Митний Союз [35].Тогочасний Міністр закордонних справ Л.Кожала підкреслив амбівертність В.Януковича та його команди щодо слов'янської та європейської ідентичності водночас [35].У тому ж році не була підписана угода про асоціацію з ЄС. Ось цей крок і відображав залежність Януковича від російської федерації. Дана ситуація викликала протиріччя серед українського населення, тому згодом це спричинило втечу. Натомість головною метою для росії стало розвивати сепаратизм на українській території та повністю розподілити країну.

2014 рік можна назвати роком початку тривалої ворожнечі України проти росії. Початком стала експансія Донецької області, а також Луганської.

Але вже у 2014 році проголошувався курс на європеїзацію та євроатлантичну інтеграцію, проте конкретних дій на реалізацію не було втілено. Таким підтвердженням може виступати президентство П.Порошенка, де він прагнув, аби Україна стала членом Євросоюзу та НАТО[58].В результаті Європа визнала Україну європейською державою.

У 2014 році Україна зазнала значного зближення з Сполученими Штатами Америки і їхні відносини набули іншого значення і були закріплені у підписанні «Закону про підтримку свободи України» за президентства Б.Обами у грудні 2014 року[22].

Дипломати докладали значних зусиль , аби змінити погляд Заходу на Україну і також надати міжнародний розголос подіям, які відбуваються на українській території. Першочерговою задачею для України поставало захистити українські території, їх цілісність і недоторканність і це був фундаментальне завдання у розрізі зовнішньополітичної стратегії України. У даний період були здійсненні намагання керуватися здебільшого дипломатичними та міжнародно-правовими важелями впливу. Попри все цього було недостатньо, тому що міжнародна спільнота, включаючи Сполучені Штати та Євросоюз висловлювала тільки занепокоєння і не допомагала зброєю. Нормандський Формат переговорів не зміг значно змінити ситуацію, навпаки привів даний конфлікт з росією до тимчасового замороження.

У результаті довгого періоду невизначеності і метання українських президентів у їх зовнішньополітичних вподобаннях чи то Заходу, чи то Сходу. Дані дії сприяли до притягнення уваги міжнародних партнерів. Проте у 2014 році Україна вже визначилася зі своєю чіткою стратегією і прихильністю до Заходу, однак дана ситуація не сподобалася росії і тому відбувся напад на українську територію.

Зовнішня політика України пройшла значну трансформацію, а також чітке усвідомлення відокремлення від росії перш за все ментальною складовою і почало приходи розуміння, що крім багаторічної історії та сумом за радянщиною, вони не змогли зазнати того «партнерства та дружби», до якого прагнули деякі очільники країни.

2014 рік став визначним у розумінні чіткого європейського курсу України, а також відхилення від розрізненості поглядів Українців, які донедавна тяжіли до росіян.

У 2015 році відбулося зближення до стандартів Європи та ведення України до лідерства у Європі. Дана стратегія мала назву «Україна –2020»[53].Важливою є думка, що участь у міжнародних організаціях забезпечується на рівноправних умовах зі збереженням безпеки та інтересів українського народу.

У 2018 році припинилася будь–яка взаємодія з СНД.У наступному році таким підтвердженням стало прийняття закону[50].

У червні 2019 році В.Зеленський на зустрічі з Жаном-Клодом Юнкером,

наголосив про продовження слідування вісі Європейський Союз і НАТО[47].

З огляду на зовнішньополітичну стратегію, котра є фундаментальною у нелегких відносинах між світовими лідерами та викликами сучасності. Дана концепція передбачає попередження глобальних загроз та викликів та реагування на них. Тому важливо, аби держава чітко знала свій зовнішньополітичний курс і висвітлювала його на міжнародній арені.

Кілька законів (Про засади внутрішньої та зовнішньої політики, Про національну безпеку тощо) [54,48] та стратегічних документів (Доктрина інформаційної безпеки, Стратегія національної безпеки України)[51,49] зовнішньополітичний курс описується нечітко . Поки не створено єдиного тексту документу , але можна ствердити ,що деякі закони, такі-як Стратегія зовнішньої політики України [52], деякі закони все таки створюються.

Завдячуючи світовому досвіду легко прослідкувати вісь щодо покращення внутрішньому діалогу з суспільством і взаємодії з іноземними державами, завдяки зазначенню конкретних цілей та поглядів держави. Однак зовнішню політику країни і напрямок руху держави можна розпізнати, навіть без оголошення очільником країни. Іноземні партнери, а також широка громадськість мають бачити, який зовнішній курс у держави. Розбудова взаєморозуміння, взаємодовіри з іншими націями та консолідація національної ідентичності – всьому цьому сприяє чітко визначене бачення місця держави в мережі глобальних відносин.

Досить важливо пояснювати вектор зовнішньополітичного курсу України оскільки це впливає на формування принципів комунікації та дипломатичної діяльності.

Розвиток бренду «Україна» та просування інтересів у глобальному інформаційному просторі є основними цілями такого зовнішньополітичного підходу. Українські міністерства та відомства, здійснюють просування бренду «Ukraine NOW». Для того ,щоб створити позитивний імідж України на світовій арені та представити це на широку міжнародну аудиторію було створено сайт «ukraine.ua».

1.2 Фактори формування зовнішньої політики України в умовах російсько-української війни

Основоположним фактором у формуванні зовнішньої політики України визначається війною на українській території. Далі можна окреслити декілька основоположних причин з початку війни:

Спершу потрібно відзначити завойовницькі настрої Путіна щодо України. Другою та третьою причиною слід відзначити заздрість від росії щодо українського життя, оскільки воно є значно кращим, аніж їхнє. Третьою – рашизм, за словами О.Кривдика це і є формою сучасного фашизму[17]. Дана ідеологія формувалася під впливом російської православної церкви, яка возвеличувала росію і говорила про її велику місію. Наступною причиною виступає повна денацифікація України та присвоєння нашої історії. Провідною гілкою в російській історії виступає відображення України, як певної випадковості, а її історія є насправді російською. Тому першим кроком є саме захоплення України для подальшої окупації і інших країн Словаччини, Польщі, Чехії, Словенії та інших країн для того, аби створити прототип Варшавського договору. Потрібно згадати і про економічну сферу, Україна є постачальником аграрного продовольства, тому за часів СРСР саме до росії надходила велика частина всього[26,с.22]. Шостою причиною це небажання росії, щоб Україна заручалася підтримкою з Європою, а саме вступила до ЄС та НАТО, а це вже викликає певний рівень загрози для України з боку росії. Останньою, але не менш важливою причиною є пошук винного, якогось зовнішнього ворога з яким треба боротися. Це і є типовою ідеологією російської федерації – процес переведення уваги російського народу з їх внутрішніх проблем.

У російського головнокомандування існує думка, що Україна підпорядкована Європі та США, тому російська боротьба і направлена більше на Захід[26,с.23].

Взагалом російсько-українська війна почалася з гібридної форми, але пізніше переросла у повномасштабну війну.

Протягом війни відслідковується єдиним вектором імперські плани росії. Сутність даного конфлікту полягає у різноплановості менталітету, традиції та

культурним орієнтирами. Тому і відбувається фундаментальні семантичні тріщини в нашому розумінні ситуації та її майбутнього. Україна завжди тяжіла за своїми цінностями до Європи, а також географічне розташування природньо вказувало на відносини із Заходом ,аніж Євразійською росією. Цілком штучно була створена переорієнтація на росію у період піку найбільшого поступу московського імперіалізму[37,с.10].

Мотивом для даної війни виступає пропаганда російської федерації спрямованої на підрив позицій своїх супротивників і збільшення впливовості[2,с.164].

Відомий історик Грицак окресли влучний вислів про те ,що на кону стоїть вирішення долі цілого світу[34].

Конфліктогенність значною мірою пов'язана з регіональними, а також міжнародними конфліктами, тому ці процеси певним чином впливають на зовнішню політику України. Такі впливи можна поділити на три гілки:

- Протистояння Заходу та росії ,що має прямий вплив на Україну
- Конфронтаційність між США та Китаєм, що може призвести до світової кризи
- Декілька невеликих конфліктів, котрі значною мірою стосуються України[46,с.12]

Соціально-економічні проблеми ЄС загострилися тривалою війною в центрі Європи, енергетичним шантажем, російським ембарго на український сільськогосподарський експорт та несприятливою міжнародною кон'юнктурою. Переважна кількість мігрантів з України – більш ніж удвічі порівняно з попередніми хвилями міграції до Європи – ще більше ускладнила ситуацію. Іншим дестабілізуючим елементом є триваюча гібридизація росії, котра містить під собою підтримку радикальних правих і націоналістичних рухів , підривну діяльність шпигунство та розбрат між європейськими державами.

Ситуація бажає бути кращою на Балканах та відбуваються воєнні процеси між Косово та Сербією та ескалаційні процеси в Чорногорії, Боснії і Герцеговини.

Головування Лукашенка в Білорусії залишається досить непередбачуваним і небезпечним фактором для Європи, в додаток нестабільності завдає росія, яка намагається порушити баланс у Молдові. Також між Вірменією та Азербайджаном відбуваються свої процеси. До цих подій також додається грузинська внутрішня криза[42].

Конфлікт між росією та Заходом, який спровокував атаку Кремля на Україну. У перших рядах підтримки виступали наступні країни: Велика Британія, США, Захід та інші, підтримали Україну з початку нападу росії на українську територію у 2014 році. Дані країни висловили готовність допомагати, надавати фінансову, економічну, гуманітарну та військову підтримку; їхня позиція на захисті українських інтересів; готовність до санкційної політики; прийняття українських біженців та сприяння у реформах в Україні.

«Друзі України» сприяють політичній ізоляції Москви, слідкують за виконання резолюцій і рішень в Генеральній Асамблеї ООН та інших організаціях. Здійснюють дії, аби визнати росію терористичною країною на міжнародній арені. Можна висвітлити дві точки зору: за період російсько-української війни постало гостре питання в розколу і спричинення конфліктності серед провідних країн світу; інша – позитивна ідеологічна єдність та об'єднання Заходу в цілому[25].

Після формування коаліції AUKUS у 2021 році американсько-китайський конфлікт значно загострився. Напруга зросла після візиту Ненсі Пелосі на Тайвань у 2022 році, в результаті напруга між Пекіном та Вашингтоном зростає, передбачається ескалація конфлікту навколо Тайваню.

Крім того, наявні певні ознаки світової кризи. Країни світу та цілі регіони втягнуті в цей інтенсивний політичний, комерційний та економічний конфлікт. Конфліктність розповсюджена серед Близького Сходу, Африки, Латинської Америки, Центральної та Південно-Східної Азії, Південної Америки[3].

Міжнародний розкол між авторитарними режимами та демократичними націями та поляризація всередині спільноти. Все більше спостерігається прірва між демократичним світом та тим, де панують тоталітарні настрої. Близьке майбутнє буде визначатися динамікою до зміни міжнародних, а навіть глобальних тенденцій завдяки

протиборству демократії та тоталітаризму. Все це буде все більше розколювати світ через власні проблеми .

Ось таке світові тенденції на пряму впливають на зовнішньополітичний курс України, а також цілі та визначення пріоритетів. Тому Україні слід не зволікати, а слідуючи інтересам і цілям партнерів представляти свої інтереси на глобальному рівні.

Для України існує певна пріоритизація напрямків зовнішньої політики і їх слід зазначити.

Найважливішим виступає для України це залучення великої кількості ресурсів. Таким чином у 2022 році була створена контактна група, яка налічує понад як 50 країн. Завдяки їй узгоджується постачання військового озброєння та техніки вцілому. Тут легко визначити країну лідера по постачання і це США. Для 2023 року була оголошена цифра у 45 мільярдів доларів , а потім додаткова військова допомога у розмірі 2,6 мільярда [3].Слід такого виділити допомогу ЄС, що оцінюється взагалі у 12 мільярдів євро[13].

Незважаючи на постачання озброєння, але існує велика проблема у своєчасності, саме цей аспект призвів і продовжує призводити до численних матеріальних та людських втрат, до того ж призвело до зменшення темпу наступальних дій Збройних сил України.

Ще , починаючи з 2014 року Генеральна Асамблея ООН,ЄС,НАТО,ОБСЄ висловили активну підтримку України , а також затвердили певні постановити по припиненні втручання росії в Україну.

Здійснюється фінансова підтримка для відновлення внутрішнього життя громадян України.

Весною 2022 році Європарламент, ПАРЄ і НАТО анонсували, що визнають Росію державою спонсором тероризму.

ЄС здійснило потужну підтримку українських біженців закордоном, посиливши механізм захисту біженців ,то завдячуючи цьому, українці змогли отримати житло, якісну медицину, соц.забезпечення, гідну освіту та соціальні виплати[39].

1.3 Бібліографія і джерельна база дослідження

У даній роботі представлено три групи джерел, які складають основу мого дослідження:

В першу групу можна виокремити правові документи, такі як Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відмови країни від здійснення політики позаблоковості» від 21 червня 2018 року; Угода про асоціацію від 16 вересня 2014 року; Про Стратегію сталого розвитку «Україна- 2020»; Про засади внутрішньої і зовнішньої політики; [35,58,53,54]

Дані документи є основоположними при нашому дослідженні, оскільки покладаючись на цю правову базу можна прослідкувати направлення зовнішньої політики України, а саме орієнтація на Захід.

Також слід визначити наступні важливі документи Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 травня 2018 року «Про припинення дії для України окремих міжнародних договорів, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав»[50]; Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»[51]; Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України»[52]

Слід зазначити, що в даних документах йдеться про забезпечення захисту в інформаційному плані, оборону та безпеку, а також про бачення стратегії зовнішньополітичної діяльності України від 2021 року.

Другою групою виступають : зустріч Володимир Зеленського з Жан-Клодом Юнкером[47]. Стаття, що надає розуміння про ситуацію українських біженців закордоном в період російсько-української війни.

Слід виокремити третю групу, яка містить значний вклад науковців, дослідників, аналітиків Борисова О.В[29], Віднянський С [30],Кривдик О[17],Заплатинський В.М[26], Залізник Л[37] , Киридон А. і Троян С.[2].

Заплатинський В.М та Залізник Л стверджували про штучну орієнтацію України на Росію ще за часів СРСР, оскільки Україна була аграрно продовольчим

потужним джерелом[26].

О.Кривдик зазначав про ідеологію рашизму, яка є сучасним прототипом німецького фашизму і ,що походить вона з прославлення православної церкви та виокремлення російського народу[17].

Киридон А, Троян С. зазначили мотив війни, що визначається поширення російського впливу, возвеличення даної країни[2].

Г.Моргентау та М.Вебер ,К.Маркс – фундаторами у зародженні дослідження зовнішньої політики вцілому та основоположники політичного реалізму та марксизму відповідно.

Г.Моргентау до прикладу висунув славнозвісні 6 принципів політичного реалізму , де основна суть даних принципів відображала суть того, що держави діють згідно власних інтересів без загальноприйнятих моральних норм та принципів[15].

Висновок до 1 розділу

Зовнішня політика–це сукупність певних дій у відносинах між державами та міжнародними організаціями та головна мета досягти цілей за допомогою різних інструментів. Головна ціль це вирішувати все мирним шляхом.

Довгий час Україна не могла повноцінно розвиватися, а лише відповідала на зовнішні чинники і дала відсіч їм.

Україна пройшла період «багатовекторності», коли була увага і на Схід і на Захід спрямована. Також намагалася вступити до НАТО.У 2013 році Росія намагалася заблокувати вступ до ЄС.У 2014 році відбулася експансія Донецької та Луганської області і також початок знятої ворожнечі з Росією. Також в цьому році Європа визнала Україну європейською державою за П.Порошенка. У 2018 році припинилася участь у СНД і В.Зеленський взяв повний курс на вступ у ЄС та НАТО.

Головними пріоритетними напрямками для України є наступні: залучення великої кількості ресурсів та озброєння; здійснюється потужна фінансова підтримка; допомога біженцям закордоном.

Отже, Україна пройшла шлях від багатовекторності до розвитку країни за західними принципами. Також головною метою є збереження цілісності країни,

розвиток партнерських стосунків з лідерами на міжнародній арені та підтримку демократичних цінностей. Проте країна продовжує боротьбу за свої інтереси на права попри складнощі, що постали для національної безпеки та країни вцілому.

РОЗДІЛ 2. США ТА ЄС У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

2.1 Дипломатія США у контексті реалізації зовнішньополітичних завдань України і протидії російській збройній агресії

Фундаментальним інструментом у зовнішній політиці є дипломатія. США є досить потужним гравцем на міжнародній арені і тому відіграє велике значення для України, яка покладається на захист, підтримку та просування власних інтересів під час російсько-українській війні. Дипломатія США є ключовою у стабілізації та вирішенні даного конфлікту. За словами Майкла Макфора, що допомога для України не є благодійністю, а служить критичним інтересом США[9].

Кожного року Сполучені Штати надсилають різноманітну допомогу Україні. Після повномасштабного вторгнення росії до України 24 лютого 2022 р. США розпочали надавати досить таки суттєву допомогу Україні, яка вимірюється мільярдами доларів. Це вперше з часів Другої світової війни, щоб Америка надсилала у такому розмірі значну кількість коштів та озброєння, гуманітарної допомоги до європейської країни.

З перших днів війни Сполучені Штати стали на захист України та висловили свою позицію досить чітко, що вони виступають проти загарбницьких настроїв та дій Кремля на території України. Відразу ж США почали надавати майже безготівкову дипломатичну підтримку, розпочали підготовку власних кадрів, зайнялися розвідувальною діяльністю для того, аби запобігти наслідків росії у тому випадку, якщо буде застосована ядерна зброя[59,с.50].

Дипломатичні відносини США та України зазнали кардинальних змін після початку широкомасштабної війни. Саме ці шокуючі події досить зблизили ці країни. В.Зеленський виступав досить часто у 2022 році перед Конгресом США спочатку онлайн 16 березня, де мова йшла про надання літаків та безпілотну зону, а вже в грудні наголосив наскільки необхідні фінанси і зброя і підтримка двосторонніх відносин. Здебільшого відносини з США мають вектор в сторону вирішення

нагальних питань та боротьбу з існуючими кризами[59,с.51].

Слід також виокремити численні візити В.Зеленського, О.Зеленської до Сполучених Штатів, а особливим показовим кроком для України став візит Першої леді США до Ужгорода 2 травні 2022 року, а також славнозвісний візит державного секретаря США Е. Блінкена і міністра оборони США Л. Остіна 24 квітня того ж року до Києва на зустріч з Зеленським. До того ж досить високий рівень продуктивності спостерігався у посольства українського у Вашингтоні[59,с.52].

Ключову роль США відіграє у російсько-українській війні, оскільки має одну з надпотужних збройних сил світу. Тому тут і прослідковується значний вплив США на збройний конфлікт і деякою мірою контроль через надання військової допомоги. Оскільки військова допомога вважається досить легко адаптованою до певного місця, а також більше економічною[16,с.28].

Дж.Байден постійно був на зв'язку з В.Зеленським та сам відвідував Київ. За згодою президента США, була надана величезна кількість ППО, яка допомогла зберегти Україні величезну кількість інфраструктури та життів українців.

Також слід зазначити, що США залучили всю міжнародну спільноту, в тому числі ООН, та діяли злагоджено задля України.

Дж.Байден висловився ще в лютому 2023 році, що буде підтримувати Україну понад усе, а також закликав міжнародних партнерів до активніших дій для здійснення захисту України у цій запеклій війні.

Хотілося також звернути увагу на надання допомоги США для України і у інших сферах. До прикладу візьмемо гуманітарну: були об'єднані, крім міжнародних організацій ще і неурядові за участю Сполучених Штатів та змогли надати переселенцям все необхідне для першого часу перебування за межами України, також за ініціативою США було створено таку ініціативу як «U4U» в дану програму входило надання фінансів для Європи задля того, щоб європейські країни могли приймати біженців[8].

Америкою надавалися артилерійські ракетні системи, боєприпаси, все це допомогло зробити успіхи на Херсонському та Харківському напрямі, там було звільнено численні поселення та села. Бронетанкова техніка, включаючи 109 бойових

машин піхоти Bradley і танки, допоможе Україні адаптуватися до мінливих умов на землі та захиститися від майбутніх нападів росії.

Слід звернути увагу і на значну економічну допомогу: задля того, аби Україна вистояла і змогла продовжити якісно надавати усі послуги українцям США здійснюють грантове фінансування України для підтримки бюджету у розмірі 22,9 мільярдів доларів за згодою Конгресу. Всі ці витрати спочатку перевіряються Світовим банком, а далі надаються Україні, тобто всі вони врегульовані. У такій фінансовій допомозі також приймав участь Міжнародний валютний фонд та Європейський банк реконструкції та розвитку[8].

Не менш важливою сферою для України виступає і енергетична, тому і тут США змогло здійснити допомогу: здійснили оновлення постачання електроенергії через ремонт енергосистем та надання електричного обладнання. Постійною відбувалися перевірки радіаційних датчиків, проводилися необхідні підготовки служб реагування на надзвичайні ситуації, надавалися дизельного палива для безпеки. Все ці дії допомогли у запобіганні чи зменшенні ризиків ядерного вибуху на атомних електростанціях, або ж дивних дій росіян біля реакторів на території України[8].

У 2023 р. за згодою та дякуючи Сполученим Штатам відбулися тренування українських пілотів керувати американськими F-16 і тільки після навчання вони були передані на фронт. Також Сполучені Штати надали зенітні ракети, кораблі берегової оборони, передові системи спостереження та радіолокації, танки Abrams. У липні 2023 виникла певна суперечка адміністрації Байдена, оскільки було дозволено також постачати касетні боєприпаси, а як загальновідомо, що дана зброя є небезпечною для цивільного населення через багато років вже після воєнних дій, тому дана зброя заборонена у багатьох країнах світу. Однак така кількість допомоги для США не являється значною, оскільки здійснюється більша кількість надання фінансовою допомогою для різних сфер економіки США при кризовій ситуації[4].

Проте вже наприкінці 2023 р. через ситуацію з Ізраїлем фінансування з боку Заходу дещо зменшилося. І дана ситуація спричинила з боку українського народу невелике занепокоєння, що невдовзі США і зовсім припинять надавати військову

допомогу, а Україна постійно потребує велику кількість сучасних озброєнь, винищувачів, систем протиповітряної оборони, аби гідно надавати відсіч агресору [4].

Через численні російські злочини ,більше чим 50 країн об'єдналися заради допомоги безпекової для України. Перед кожною такою конференцією відбувалася зустріч міністрів оборони О. Резнікова та Л. Остіна

Америка також має певний інтереси до України. Можна розглянути 2 сторони. Згідно з одним аргументом, США не можуть терпіти російське перебування в Україні, оскільки це призведе лише до збільшення ризиків для безпеки США. За вужчою версією, росія сама становить загрозу майбутньою агресією. Якщо ж Кремлю дозволять продовжувати свої агресивні дії в Україні, вони будуть лише наростати, кидаючи виклик союзникам Сполучених Штатів в Організації Північноатлантичного договору (НАТО) і, зрештою, під загрозою безпека Європи[27]. Також ,певним чином, існує занепокоєння США в повторній війні ,тому вони намагаються все таки підірвати економічну і військову сферу росії, тобто послабити її. Конфлікт в Україні має не стільки спільного з Росією, а саме нарощення могутності , наприклад Китаю. Якщо ж не зупиняти дії В.Путіна ,то це буде зелене світло для усього світу, що можна просто захоплювати ще більше територій та підпорядковувати все нові країни, зчиняти агресивні дії, хаос та зовсім за це не нести ніякої відповідальності.

З іншої сторони, Україна підтримує ліберальний міжнародний порядок. Першим аргументом є те ,що американська підтримка демократій у всьому світі була б сумнівною, якби США не допомогла Україні, підриваючи демократичні принципи як систему формування політичного життя в будь-якій країні. Другим, демократичний світ базується на певних правилах і принципах, що кидають виклик для росії. Ці принципи здебільшого розмиті, але суть залишається тою, порушення державного суверенітету не повинні взагалі існувати в сучасному світі і сильні держави не повинні застосовувати силу, а вирішувати суперечки мирним шляхом,з продовженням конфлікту існує загроза припинення фінансування США[27].

Для Сполучених Штатів є досить вигідно допомагати, щоб запобігти поширенню війни і далі. Також легко це можна назвати інвестицією у майбутнє, оскільки у США є певні суперечки з країнами, де панує авторитаризм, а вони

допомагають росії.

2022 рік показав усьому світу, а особливо міжнародній спільності, що насправді підтримка безпеки та миру є досить хиткою. Проте це стало поштовхом для того, аби Україна внесла свої пропозиції щодо реформування Ради Безпеки ООН[28].

США продовжить бути лідером завдяки поразці росії по сумісництві з Китаєм,тому і стримуватиме потенціал Китаю.

Варто звернути увагу на потужний технологічну сферу. Оскільки українські айтивці є провідними професіоналами по всьому світу і займають 4 місце за підрахунками 2021 року[28].Тому даний сектор працює досить потужно і можна стверджувати, що майже всі контракти з провідними українськими аїті компаніями були збережені, а більше як 95%.

Україна виступає незамінною у світу з огляду ресурсів, джерел енергії, сировини та людський капіталу. Після перемоги України вони будуть доступними.

Останній рік питання України для американського уряду стало більше політичним, що свідчить про не досить гарний знак. Можна стверджувати , що певна кількість республіканців-популістів взагалі хоче зменшення надання допомоги. Це виступає досить таки незрозуміла позиція, оскільки український народ і вся країна виступає за свободу, демократію, а також права люди, що є очевидним для підтримки України у війни проти росії, тобто за ліберальні принципи[40,с.172]. Проте зараз постало питання, саме не про підтримку та прихильність, а подальше фінансування вцілому, саме питання можливостей і ресурсів. З огляду на те, що більшість держав підтримує Україну, то фінансування все ж продовжується і надалі. Однак США також розуміють, що досить великого прориву не могло відбутися в Україні, оскільки не надавалося достатня кількість озброєння. У зв'язку із цим російсько-український конфлікт з кожним днем набуває рис довготривалої регіональної війни[40,с.172].

Впливовим фактором у війні є й інформаційне протиборство, яке потрібно нарощувати і надалі, адже ЗМІ дозволяють доносити світовій громаді важливі меседжі, котрі стосуються формули миру Володимира Зеленського, висвітлюють інформацію щодо зусиль, яких докладає Україна на шляху захисту демократичних завоювань і подолання наслідків російської агресії[33]. В.Зеленський надав інтерв'ю

для CNN, NBC, 60 minutes, для програми «My Next Guest» та Associated Press, що сформувало уявлення про Україну в позитивному ключі і схилило на український бік багато американців. Д. Кулеба надав потужне інтерв'ю для The Late Show та посол О. Маркарова в США надала інтерв'ю MSNBC, ABC та інших.

Тож Україна вступає ключовим гравцем у стримуванні росії, а також формуванні союзу під керівництвом США [45]. Ситуація на зараз стає досить хиткою, оскільки в Америці мають бути вибори і, якщо позиція Джо Байдена вже і так зрозуміла для України, то Дональда Трампа, який зараз випереджає конкурента – ні. Його обіцянки, щодо швидкого припинення війни є досить сумнівними та не викликають довіри, адже більшість його попередніх обіцянок так і не стали дійсністю.

Вашингтону за теперішніх обставин слід чітко усвідомлювати, що завдяки перемозі України зменшиться загроза від росії для союзників Сполучених Штатів, в тому числі для європейських держав. Саме Україна захищає своїм щитом від наступної війни з поляками, естонцями. А тому міжнародним союзникам вкрай необхідно докласти максимальних зусиль задля якнайшвидшої перемоги України [40, с. 172].

2.2 ЄС у структурі сучасних зовнішньополітичних інтересів України

Протягом 50 років країни-члени ЄС розпочали зовнішньополітичне співробітництво під егідою Європейського політичного співробітництва (ЕПС). За основу їхньої спільної зовнішньої політики та безпеки було розроблено складний і великий набір інструментів та інституцій, проте ЄС критикують у неможливості врегулюванні військової кризи. Поворотним моментом для ЄС стала неабиякий рівень узгодженості політики між державами-членами в лютому 2022 року. Тому за певних зовнішніх викликів та обставин члени ЄС мають значні можливості для колективних зовнішньополітичних дій [11, с. 219].

Відповідь ЄС в лютому 2022 року під час повномасштабного вторгнення росії в Україну підкреслює потенціал системи зовнішньої політики ЄС у здійсненні

необхідної колективної дипломатії. Він запровадив величезну кількість різноманітних заходів макрофінансової та іншої фінансової підтримки та допомоги біженцям у межах та за кордоном України; важливим фактором у даному контексті виступає надання 2,5 євро мільярдний пакет фінансової підтримки для безпосередньої військової допомоги Україні з використанням створеного віднедавна Європейського фонду миру (EPF)[6]. У березні 2022 року у Версалі лідери ЄС вирішили зменшити кількість споживання російського газу[12]. Додатково ЄС переглянули кількість членів у даному союзі та Україна зараз розпочала процес на членство (поряд із Грузією та Молдовою).

Досить багато коментарів викликала швидкість і масштаб відповіді держав-членів. Слова Жозепа Борреля визначив відповідь ЄС як, так зване «геополітичне пробудження»[5]. Очевидно, що останнє вторгнення росії, досить різко змінило вектор дій котрі країни-члени були готові вжити у відповідь на різке порушення європейської безпеки. Ось така відповідь в такий небезпечний момент є результатом розвитку колективної системи понад 50 років формування політики безпеки та оборони ЄС, в тому числі зовнішньої політики, що була невід'ємною частиною для забезпечення як інституційної структури, так і нормативного поштовху, необхідного для забезпечення надійної відповіді[11,с.221].

ЄС завжди наголошували на обороні та колективній безпеці про це йшлося в Глобальній стратегії 2016 року[11,с.221]. Стратегічному компасі 2022 року переглянули у зв'язку з повномасштабною війною росії з Україною. Величезна маса критики обвалилася на ЄС через неефективність у оборонній та зовнішній політиці.

Завдяки російському вторгненню в Україну можна прослідкувати сучасну зовнішню політику ЄС, співпрацю та дієвість. 2022 році співпраця та процедурно відрізняється від того, що було під час таких договорів як: Ніщцького договору, Лісабонського у тому числі Амстердамського та Маастрихтського договорів до нього[11,с.222].

Критика лунала звідусіль по відношенню зовнішньополітичній співпраці ЄС. Дивлячись на таку ситуацію, чому співпраця все ж таки існує так довго? Чому досі країни-члени співпрацюють у напрямку політики безпеки та зовнішньої політики і

все ще підтримують систему зовнішньополітичної співпраці ЄС ?

Механізми прийняття рішень у формуванні зовнішньої політики та безпеки ЄС, протилежні тим, що діють в інших сферах державної політики ЄС. Країни-члени ЄС у даній організації мають зовсім іншу політику, аніж би мали поза даною організацією. Ось така колективна структура, допомогли створили відчуття об'єднаної спільноти, не дивлячись на відсутність правової ієрархічності[11,с.223]Не дивлячись на недоліки в реакції ЄС на певну кількість міжнародних викликів, система зовнішньополітичного співробітництва ЄС переважала при виникненні певних суперечок у держав-членів. Слід наголосити на довговічності системи зовнішньої політики ЄС[11,с.223]. Досить легко це вдається пояснити як таку норму, яка формує та підтримує відповідальність за дії, можна окреслити як зобов'язання держав-членів діяти колективно та поєднується із бажанням звести до мінімуму розбіжності у поглядах на певні питання та зменшити неузгодженість зовнішньої політики. Першочерговим є саме спільність дій усіх учасників ЄС, а не результатів, саме тому, незважаючи на критику неефективності рішень, тому продовжують діяти спільно[11,с.223].

Існують також і певні звіти, де розповідаються про участь держав-членів у європейській зовнішньополітичній співпраці при численних недоліках в роботі. Підхід ліберального міждержавного руху передбачає те, що великі держави-члени отримують перемогу у великих питаннях, а менші – обмежені. Проте ці підходи не можуть пояснити річ для чого інвестиції здійснюють держави, якщо все працює на благо ЄС, тобто колективний інтерес, довгостроково, а не вирішують їх індивідуальні питання[11,с.224].

Європеїзація виступає більше як почуття національної ідентичності та приналежності.

Існує так звана колективна відповідальність кожної держави, котра лежить в основі взаємодії держав-членів і тому змушує діяти колективно. Передбачається прагнення держав-членів до здійснення спільних дій для реалізації зовнішньополітичних рішень за допомогою національних та колективних засобів ЄС. Додатковим зобов'язанням виступало не перешкоджати спільно досягнутим

зовнішньополітичним позиціям та рішенням[11,с.224].

На політичній арені країни-члени приймають різні рішення з огляду на підтримку чи непогодження із рішеннями. Для початку країни-учасниці координують один з одним перед тим як зайняти певну позицію. Колективна відповідальність – готовність і рішучість розвивати позиції в сферах, що виходять за межі будь-якого обмеженого національного фокусу.

Колективна відповідальність виникла лише через активну, постійну взаємодію членів ЄС , яка очевидно стала підґрунтям для створення положень договору. Скоріше всього це не свідчить про підвищення активної зовнішньополітичної діяльності. Держави-члени розглядають дану взаємодію під кутом співпраці одна з одною в зовнішньополітичній системі. Звичайно, дана взаємодія підвищить результативність ЄС та якість прийняття зовнішньополітичних рішень[11,с.226].

Існує 3 основоположні аксіоми на яких базується принципи колективної європейської відповідальності:

Першим принципом виступає колективність дій. Оскільки жодна регіональна, міжнародна чи транснаціональна організація не здатна досягти такого ж рівня зовнішньополітичної узгодженості[11,с.227]. Також формування колективного світогляду та формування чітких європейських зовнішньополітичних починань. Значне посилення відбувається коли дані країни учасники мають висвітлювати спільна зовнішню політику та політику безпеки перед третіми країнами. Далі виступає конститутивна норма. Останні вказують на норми та принципи, котрі лежать в основі усіх міжнародних організацій. Основна ціль колективності передбачає у бажанні та прагненні досягнення цілей разом[11,с.227].

Другим – динамічність зовнішньої політики ЄС у рамках колективної відповідальності, безперервний розвиток. Основоположним являється зведення до мінімуму напруги в центрі давніх дискусій між відомством і структурою. Так, у системному підході наголошувалося на підвищення результатів зовнішньої політики через взаємозв'язки держав членів організації. Фокус ставиться на інтерактивності системи ЄС. Система CFSP і має походження трансакційне ніж міжурядове[11,с.228].

Третій – природа CFSP більш як колективної системи. Система лояльності , котра лежить в основі держав-членів і ще тісніше зв’язує одна з одною. Взаємодія та взаємозалежність між державами-членами дозволяють колективу досягати результатів набагато більших , аніж суми індивідуальних внесків[11,с.229]. ЄС — це не просто можливість для держав-членів представити власні інтереси, а відображення відповідальності кожної держава-члена як члена даного колективу. Якби думка про самостійність була б більш прогресивнішою ,то не існувало б даного колективу та їх успіхів. Певні актори та інституції на рівні ЄС сприяють виникненню колективного почуття, де держави-члени підживлюють власну мотивацію по досягненню цілей. Кожна держава у ЄС є показником міжнародної ідентичності. Вони виступають центром у даній структурі[11,с.229].

У системі ЄС колективна європейська відповідальність являється нормою у зовнішньополітичній співпраці країн. Це взаємозв’язок кожної держави одна з одною для досягнення цілей. Країни не тільки збираються разом для узгодження спільних позицій, а інтенсивність їхніх взаємодій призводить до зміни з національних держав на держав-членів.

Спочатку країни-члени ЄС колективно погоджують дії ,а вже пізніше вирішують як саме реалізовувати дані рішення і , тільки потім вводять у дію ці рішення за допомогою власних національних інструментів. Досить важким є для оцінки дані рішення, оскільки окремо в кожній держави-члена побачити реалізацію того чи іншого рішення однаково досить нелегко[11,с.230].

Тобто діяльність свідчить про спільність мети, а не результатів у рамках ЄС. Метою CFSP ніколи не вважалася заміна національної зовнішньої політики, а бажання об’єднати країни для їхнього ж блага і , аби зробити набагато більше разом. Тут питання абсолютно не стоїть у зобов’язанні учасників організації віддавати перевагу або національному чи колективному, проте ось це відчуття єдності допомагає краще взаємодіяти в середині колективу. Тому тут наголошується на важливості вирішення будь-яких питань в спільноті ,які виникають[11,с.230].

Так у 2022 році колективно кожна держава-учасник ЄС зголосилася надати допомогу Україні у захисті її ,не дивлячись на те ,що результати могли виявитися

абсолютно різними для кожної країни. Ось така спільність може мати різні наслідки з огляду на узгодження різних санкційних пакетів. Через використання ЕРФ прослідковувалася єдність цілей держав-членів[11,с.231].Завдяки даному фінансовому інструменту, який дозволяє фінансувати ЄС обладнання та інфраструктуру для збройних сил третіх країн із тих внесками в бюджет ,які здійснюють держави-учасниці ЄС, а розраховуються такі внески а основі розміру їхніх економік.У лютому 2022 року п'ять разів залучався для надання готівки та обладнання на суму 2,5 мільярда євро для підтримки оборонних потреб України[7].

Принцип колективного обов'язку діяти визнає переваги європейської зовнішньополітичної співпраці, навіть у випадках, коли країни-члени використовують різноманітні інструменти та різні підходи, якщо вони працюють над спільною метою, яка враховує національні відмінності[11,с.231].Держави-члени таким чином створюють відчуття взаємної відповідальності і, як наслідок, відчуття терміновості та важливості не лише через національні причини, а й через колективні. За їхніх власних національних умов менші країни-члени не подумали б жорстко відповісти на країну з таким впливом, як росія, але участь у ЄС дає їм новий погляд на їхнє співробітництво. Однак спільна мета формується у зв'язку з колективним обов'язком. Знову ж таки, національне виконання може залежати від національних можливостей[11,с.232].

Оцінки ЄС як міжнародного гравця, зокрема його повноважень, його готовності діяти та виду впливу, який він сподівається досягти в усьому світі, історично пов'язували його зовнішню та оборонну політику[11,с.232]. Враховуючи більший зв'язок між зовнішньою та оборонною політикою на національному рівні та оцінку впливу кожної держави в міжнародній системі та наслідки для здатності цієї держави діяти незалежно.

Стверджується, що за відсутності значного військового потенціалу Європейський Союз ніколи не зможе продемонструвати амбіції чи вплив на світовій арені, які є можливо з огляду на його економічну могутність, або бути доступним для таких країн, як Китай і Сполучені Штати[10].

Те, як ЄС вирішив питання України у 2022 році, є прикладом цієї спільної

мети. Незважаючи на те, що думки щодо ефективності та характеру цієї реакції час від часу різко розходилися, була однаковість щодо необхідності сильної та швидкої відповіді. Крім того, не згадується про військову участь ЄС, оскільки НАТО було визнано належним майданчиком для обговорення будь-якої військової реакції.

Враховуючи поточні обмеження прагнень ЄС щодо оборонної стратегії, також варто зрозуміти, чи привів ,все ж таки ,напад росії на Україну до зміни парадигми європейської військової безпеки[11,с.233]. Перевага трансатлантичного альянсу в європейській обороні та безпеці була різко узагальнена координацією колективної європейської військової відповіді на росію через НАТО, швидкими діями, вжитими Фінляндією та Швецією для забезпечення гарантій колективної оборони, наданих членством в НАТО, і масштабом США політична та військово-матеріальна підтримка держав НАТО, що межують з росією та Україною[11,с.233].

Але те, як ЄС впорався з вторгненням росії в Україну, є останнім прикладом цього. Держави-члени, які мають спільний кордон з Росією, вжили найбільш суттєвих заходів на місцях щодо надання притулку біженцям або надання досить високого рівня військової підтримки, як у грошовій, так і в натуральній формі, порівняно з їхніми національними оборонними бюджетами. Ці країни, більшість із яких можна вважати меншими, також відіграли важливу роль у формуванні колективної реакції ЄС. Особливо відомі були Польща та країни Балтії[11,с.235]. Вони завжди виступали за більш рішучу політику щодо росії, особливо після 2014 року, а з лютого 2022 року вони очолювали звинувачення у військовому озброєнні України та тиску на ЄС, щоб той відмовився від російської енергії. Крім того, вони лідирують у «наземній» дипломатії. Примітно, що Польща разом зі своїми сусідами з Балтії була політичним підприємцем і новачком у розширенні спектру відповідей ЄС, особливо щодо біженців, перебуваючи під зростаючим політичним тиском і стикаючись із судовими діями з боку органів ЄС за порушення верховенства права протягом ряду років[45]. Більше того, ці держави не стрималися в засудженні Парижа та Берліна за їхні відповідні спроби продовжувати підтримувати дипломатичні відносини з президентом Путіним через діалог між лідерами, а також за їх запізнення у наданні військової підтримки Києву. Фактично, сила зусиль цих держав була на контрасті з

уявною слабкістю та малодушністю Франції та Німеччини[11,с.236].

Українська сторона співпрацює з лідерами держав-членів ЄС та представниками європейських інституцій шляхом різноманітних особистих та віртуальних зустрічей, а також відбувалися зустрічі високого рівня міжнародних організацій[59,с.75]. Це дозволило визначити пріоритетність кількох проблемних питань, серед яких політична підтримка України, ухвалення наступного раунду санкцій проти росії, макрофінансова допомога, військова підтримка через механізм Європейського фонду миру, прийняття та підтримка громадян України, які проживають на території ЄС, енергетична безпека, гуманітарна допомога через Механізм цивільного захисту ЄС, створення Платформи для відновлення України та притягнення за військові злочини Росію[59,с.75].

Під час самітів Європейської ради, міжнародних донорських конференцій та засідань національних парламентів країн-членів ЄС Президент України виступив з багатьма заявами в режимі он-лайн, в яких брало участь керівництво ЄС. Також, слід зазначити, що адміністрація неодноразово брала активну участь у відповідних засіданнях Ради ЄС, надаючи міністрам держав-членів інформацію щодо вимог та реальності України[59,с.75].

З візитами у квітні-травні 2022 році відправилися Ш. Мішель (Президент Європейської ради), Р. Мецола (Президентка Європейського парламенту), У. фон дер Ляен (Президентка Європейської Комісії), Ж. Боррель (високий представник ЄС з питань зовнішньої політики та безпеки), вони також відвідали деокуповані території[59,с.76].

Представники української влади отримали запрошення взяти участь у Конференції послів Європейського Союзу, Європейському форумі цивільного захисту і т.д. Для того, щоб продемонструвати свою позицію для таких країн як Франція, Німеччина та Швейцарії була певна кількість міжнародних заходів. Українська делегація приймала участь у таких заходах у Лугано та Парижі у питаннях відновлення України[59,с.76].

З початку війни у 2022 році ЄС проявила себе як надійний союзник та зовнішньополітичний партнер для України. Була затверджена Директива про

тимчасовий захист у березні 2022 року та надала українцям захист та однаковий доступ до товарів і послуг на рівні з європейцями[59,с.77]. ЄС надала величезну фінансову підтримку 11,6 млрд євро та на 2023 рік 18 млрд євро у вигляді пільгових кредитів. Військова допомога вимірюється у 3,1 млрд євро. Військова Місія ЄС була створена у листопаді 2022 році та тренувала українських військових[59,с.77].23 млн тон зернових та 20 млрд євро експортних надходжень відвантажили Україні, а також доставили зерно та іншу агропродукцію до ЄС завдяки Шляхам Солідарності у травні між Молдовою та Україною. Понад 82 тис. тонн гуманітарних товарів на суму 527 мільйонів євро було відправлено в Україну країнами ЄС та партнерами в рамках Механізму цивільного захисту ЄС з початку повномасштабного вторгнення[59,с.78].

Між ЄС та Україною здійснювалися візити на високому рівні.У свою чергу це сприяло розвитку постійної стратегічної комунікації між двома сторонами та сприяло розумінню європейською стороною наявних та майбутніх потреб України.

В.Зеленський виступав на засіданнях Європейського Парламенту, Європейської Ради, також були різноманітні заяви Президента України і Президентки ЄК на саміті,Президенткою Молдови М.Санду та В.Зеленським.У 2023 році відбулися такі комунікації на найвищому рівні: Колегії Європейської Комісії і КМУ,засідання Ради ЄС.Також у березні візит до України Комітету ЄС. Європейський Союз був заохочений до Grain From Ukraine,Кримської платформи і т.д[60,с.78].

М.Мішель (Президента Європейської Ради) у січні завітав до України.2 лютого члени Колегії Європейської Комісії зустрілися з українським урядом, а наступного дня відбувся саміт.У лютому В.Зеленський здійснив візит до Брюсселю з метою швидшої передачі боєприпасів калібру 155 мм[60,с.79].

ЄС, G7 та міжнародні фінансові організації взяли участь у січневому відкритті Багатосторонньої координаційної платформи донорів для України. Відкрито регіональне представництво Європейського інвестиційного банку в країнах Східної Європи, а керівний комітет платформи збирався сім разів протягом року[60,с.79]. Відповідальність за військові злочини та створення спеціального трибуналу обговорювали під час восьмого засідання Діалогу з прав людини Україна-ЄС у квітні.

Здійснено Комплексну стратегію реформування правоохоронного сектору України, Україна брала активну участь у роботі Консультативної місії ЄС з документування військових злочинів. Також ЄС допомагає у розмінуванні територій та було виділено 25 млн євро[60,с.79].

Основний фокус співпраці у 2023 році перемістився на створення Європейським Союзом нового довгострокового фінансового інструменту, відомого як «Ukraine Facility». Фокус обох сторін був на тому, щоб повідомляти одна одній про потреби та напрямки фінансової підтримки України. Урядова команда в Україні працювала над проектом Plan for Ukraine Facility[60,с.80].

Європейський Союз у 2023 році надав 18 млрд євро фінансової допомоги Україні у рамках MFA+. Підтримка створення Ukraine Facility (Українського фонду) ,починаючи у 2024 році і закінчуючи 2027 роком, який вимірюється у 50 млрд євро[46,с.80].

Україна отримає 500 млн євро в рамках сьомого траншу ЄВФ, згідно з рішенням Ради ЄС у лютому. Станом на травень 2023 року Угорщина все ще перешкоджає виділенню восьмого траншу. Крім того, до березня 2024 року Рада ЄС вирішила надати Україні мільйон артилерійських снарядів калібру 155 мм[60,с.80]. Проте до кінця 2023 року європейська сторона змогла поставити Україні лише одну третю обіцяних боєприпасів через технічні проблеми та політичні розбіжності. ЄС збільшило фінансування ЗСУ на суму 255 млн євро[46,с.80]. Тимчасовий захист для українців було продовжено до 2025 року до березня.

2.3 Інтеграція до НАТО в умовах російсько-української війни

Північноатлантичний альянс (НАТО) стикнувся із загрозою повномасштабного військового вторгнення росії в Україну. Цілі та сфери компетенції НАТО для створення глобальної системи безпеки мають бути стратегічно переоцінені у світлі завдання реконструкції міжнародного порядку[14,с.402]. 29 червня 2022 року країни-учасниці НАТО підтвердили свою військово-політичну готовність протистояти як існуючим загрозам, так і проблемам безпеки, ухваливши переглянута

Стратегічну концепцію.

Члени НАТО зобов'язалися здійснювати колективну оборону держав-членів на основі їхньої 360-градусної стратегії та залишитися вірній своїй основній цілі – підтримувати Альянс як демократичний простір миру та безпеки. Запобігання та врегулювання криз, стримування та оборона, а також спільна безпека є трьома основними обов'язками НАТО[14,с.403]. Зміни в уявленні про мир також необхідні для того, щоб повністю і всебічно визначити роль і місію НАТО у створенні безпечної інфраструктури миру для всіх. Попередня версія «порядку денного для миру» Бутроса Бутроса-Галі, де НАТО часто надавала миротворчу підтримку, але їй також доводилося координувати зусилля з розбудови миру. Вкрай важливо дослідити труднощі поточної російсько-української війни проти НАТО, переходячи від миротворчої діяльності та розбудови миру до миротворчої інженерії, враховуючи зміни в сучасній війні та, відповідно, у всьому світі[14,с.403].

На певному етапі виникли нові перешкоди через участь НАТО в постачанні зброї як децентрованої організації (багато учасників, націй) і централізації організації, яка узгоджується з мережевою організацією українського опору[14,с.406].

НАТО та її союзники надали небувалий рівень підтримки після повномасштабного вторгнення росії у 2022 році. У 2023 році місце Комісії зайняла Рада Україна-НАТО, до якої входять члени Альянсу та Україна. Ця зміна свідчить про тісніші політичні відносини та зростаюча інтеграція України в НАТО. Співпраця є вигідною для обох сторін і з часом стає міцнішою. Україна має довгу історію активної участі в місіях та операціях під наглядом НАТО[21].

НАТО різко засудило агресивну кампанію росії проти України. Ця атака є грубим порушенням міжнародного права та ставить під серйозну загрозу як глобальну, так і євроатлантичну безпеку. Члени НАТО вимагають від росії негайно припинити конфлікт, застосування сили проти України та вивести всі свої сили з країни відповідно до відповідних резолюцій Генеральної Асамблеї ООН[21].

Щоб надати Україні ще більше допомоги, Альянс посилив САР під час Мадридського саміту 2022 року[55]. На Вільнюському саміті у 2023 році країни

Альянсу прийняли рішення розширити САР до багаторічного пакету підтримки, щоб допомогти Україні наблизитися до з НАТО та сприяти відновленню її безпеки та військового сектору. НАТО рішуче підтримує уряд і народ України, коли вони героїчно захищають свою націю, свою землю та наші спільні ідеали[32].

Президент Володимир Зеленський у вересні 2020 року схвалив нову Стратегію національної безпеки України. У ній окреслено плани, щоб стати членом альянсу. Після нелегітимної спроби росії заволодіти українською землею у вересні 2022 року Україна підтвердила свою заявку на вступ до НАТО. Альянс підтвердив свою відданість членству України в НАТО під час Вільнюського саміту 2023 року[32]. Беручи до уваги зростаючу сумісність України та значний прогрес у реформах, вони визначили, що План дій щодо членства більше не є необхідним. Члени НАТО будуть спостерігати за реформами в Україні реформ у секторі безпеки, необхідних для просування вперед у майбутньому членстві, Змінена річна національна програма використовуватиметься міністрами закордонних справ країн НАТО для регулярної оцінки просування. Після виконання передумов і згоди союзників НАТО зможе запросити Україну приєднатися до Альянсу[21].

НАТО також засуджує нелегітимний план росії, який є найбільшим захопленням землі в Європі з часів Другої світової війни, щодо захоплення чотирьох областей України у вересні 2022 року: Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей. Фейкові референдуми на цих теренах були нав'язані Україні Москвою[48]. НАТО їх не визнає, і вони не мають легітимності. Ці території є і залишаться частиною України. Світ підтримує Україну на захисті заснованого на правилах міжнародного порядку, а росія ізольована в результаті переважної більшості голосів на Генеральній Асамблеї ООН за засудження спроб росії анексії.

Щоб допомогти вичерпати ресурси військової машини Кремля, союзники запровадили суворі санкції проти росії після повномасштабного вторгнення країни в Україну в лютому 2022 року[21]. Щоб чинити подальший тиск на Москву, союзники все ще працюють над покращенням цих санкцій. Завдяки цим зусиллям росії буде важче виробляти ракети, ремонтувати танки та фінансувати війну. У січні та лютому 2022 року в штаб-квартирі НАТО відбулася комісія з акцентом на нарощування

військової сили росії та її вторгнення в Україну без провокацій. З початку війни НАТО та Україна тісно комунікували. У липні 2023 року на саміті у Вільнюсі Комісія була перетворена в Раду Україна-НАТО, що свідчить про зміцнення політичних зв'язків та зростаючу інтеграцію України з НАТО[50]. Після саміту у Мадриді було виділено 640 мільйонів євро.

Питання щодо співробітництва з НАТО та інтеграцією до даного Альянсу було досить важливим. Досить багато уваги було надано питанням підготовки вступу до Альянсу. На міжнародних форумах А.Єрмак висловлював думку на важливості співробітництва з НАТО[59,с.82].

Позиція НАТО щодо України була досить таки змінна та непостійна. Розгубленість серед українського народу була результатом початкової чіткої позиції Альянсу щодо шляху до членства та подальшої декларації про можливість отримання державою нейтрального статусу в обмін на припинення війни, а також іноді об'єктивної критики з боку Альянсу[59,с.83].

Влітку В.Зеленський виступив на саміті у Мадриді, а у листопаді на сесії Парламентської Асамблеї Альянсу[38]. Також він наголошував у закордонних ЗМІ про «нову систему європейської безпеки», але за умови вступу України до НАТО.

Неодноразово повідомлялося про необхідність нелетальної допомоги Україні про безпекову ситуацію та військові навчання— це все зазначалося у розмовах з Генсеком Альянсу Є.Столтенбергом.

30 вересня 2022 року у спільній заяві президент, голова Верховної Ради та прем'єр-міністр України закликали членство України в НАТО як важливий крок до гарантування безпеки як українців, так і людей, які проживають у всьому євроатлантичному регіоні[59,с.84].

Частими були зустрічі та телефонні розмови генсека Альянсу з міністром закордонних справ Д. Кулебою. Відповідно, 22 лютого Д.Кулеба під час зустрічі з генсеком Е.Столтенбергом у Брюсселі представив ідею Київського договору безпеки. Даний договір має слугувати зброєю для гарантування безпеки України до вступу України у Альянс. 30 листопада під час міністерської конференції Альянсу в Бухаресті вони також зібралися і обговорили проблему надання Україні енергоносіїв

і ППО. Також проводилися бесіди щодо допомоги Україні у квітні та листопаді[59,с.84].

О.Резніков зустрічався з Генсеком НАТО де велися обговорення щодо зброї.Також зустрічі проводилися у форматі «Рамштайн»,де він представляв Україну у жовтні[1].

17 травня 2022 року на засідання Міжпарламентської ради Україна-НАТО до Львова прибули народні депутати з 14 країн Альянсу. Під час конференції йшлося про можливе членство України без ПДЧ[59,с.85].

На жаль, співпраця України та НАТО не дала гідних результатів. Протягом року було зроблено низку заяв членів Альянсу, зокрема 16 лютого заява міністра оборони щодо ситуації в Україні та навколо неї, Північноатлантичної ради щодо нападу росії на Україну 24 лютого, глав НАТО держав-членів, які засудили напад росії на Україну та підтвердили свою повну солідарність з Україною 25 листопада, а 30 листопада міністри закордонних справ про підтримку України в її боротьбі з росією[30,с.86].

Президент України В.Зеленський підписав дві спільні декларації про євроатлантичну інтеграцію України з Чехією 31 жовтня та Чорногорією 5 грудня, що мало значущий результат[59,с.86].

Мадридський Саміт посприяв передачі нелетальної військової допомоги до України швидше. З березня НАТО здійснює ініціативи за допомогою Трестового фонду CAP Ukraine, пропонуючи допомогу в різних сферах, починаючи бойовими пайками і, закінчуючи медичним приладдям[59,с.87].

Парламентська Асамблея визнала росію державою-терористом і наголосила на негайному просуванню України до членства в Альянсі.

Україна також може розробляти нові стандарти для НАТО, оскільки приєдналася до спеціальної багатосторонньої ініціативи НАТО з технічної сумісності. 16 листопада відбулася ратифікація Верховною Радою Меморандуму про домовленості про зв'язок та інформацію щодо співробітництва з питань розвідки та комунікації між НАТО та Урядом України[36].

Співпраця Північноатлантичного альянсу, євроатлантична інтеграція України, військова допомога Україні з боку держав-членів НАТО та нелетальна підтримка

Альянсу – усе це постійно обговорювалося в українській політиці у 2023 році. Можна чітко виділити декілька віток у темі співробітництва України та НАТО: допомога від країн-членів, безпекові гарантії, набуття членства в НАТО і відповідати стандартам даного альянсу[60,с.84].

Головним завданням Д.Кулеби у 2023 році було поширювати заклики до надання військової підтримки ,ППО і т.д

У 2023 році відбулися виступи на міжнародних форумах, Д.Кулеба публікував свою статтю для Foreign Affairs з тематикою необхідності прийняття України до Альянсу.У червні у Молдові та 9 жовтня піж час Парламентської асамблеї Альянсу про необхідність безпекових гарантій ,також даний посил був заявлений у ЗМІ.Всі публічні заходи проходили під гаслами надання військової допомоги дітаків та танків[60,с.85].

Важливу роль відіграли комунікаційні компанії у країнах-членах Альянсу,аналітичі нагальні центри,громадські організації у просуванні України до вступу до НАТО.

В.Зеленський мав постійні зустрічі з Генсеком НАТО Є.Столтенбергом.Такі зустрічі були у Вільнюсі,Брюсселі та головною тематикою були оборонні процеси та інтеграційні.4 квітня Д,Кулеба на засіданні Комісіїї України та НАТО у Брюсселі мова велася про пришвидшення постачання озброєння[31].16 червня О.Резніков зустрівся з Генсеком НАТО,де обговорили медичну реабілітацію та оборонне планування.

Важливий вклад зробила О.Стефанішина, оскільки мала постійні зустрічі з керівництвом НАТО, головною темою було питання потреб України та енергобезпеки України.

4 квітня та 27 червня Комісія Україна-НАТО провела, щоб обговорити, як підготуватися до членства та як покращити свої оборонні та безпекові галузі.У травні Ю.Свириденко на засіданні Комісії України та НАТО наголошувала на покращенні української економіки та розмінування українських територій[60,с.87]. М.Федоров(Міністр цифрової трансформації України) у травні у Брюсселі з Д. ван Віл (заступник генерального секретаря НАТО з нових викликів безпеки)

обговорювали технологічні та оборонні інновації[60,с.87].

До 2028 року також Міністром оборони України було погоджено Концепцію військової кадрової політики.

Питанням майбутнього членства України та надання допомоги для відбиття російської агресії було приділено особливу увагу на Міжпарламентській раді Україна-НАТО, яка відбулася у Брюсселі 23 січня. З 19 по 22 травня заступник Генерального секретаря НАТО М. Джоан, а також делегації Іспанії і Люксембургу, з Великобританії, Фінляндії, були серед гостей української делегації на весняній сесії ПА НАТО в Люксембурзі[60,с.88].

Ступінь політичного дискурсу та прагнень України не повністю відповідали результатам співпраці між Україною та НАТО у 2023 році. Члени Альянсу протягом року надавали Україні підтримку та були готові брати участь у безпекових та політичних дискусіях, але вони відмовилися надати додаткові гарантії щодо свого подальшого членства.

Рада Україна-НАТО була створена як новий майданчик для спілкування під час Вільнюського саміту НАТО та прийнято розширений пакет підтримки для України. Також був вихід з Плану дій, що був основоположним для вступу в НАТО. Про членство нічого не було зазначено на саміті у Вільнюсі[60,с.89].

1 червня Альянс підтримав членство України в НАТО це було затверджено під час саміту голів парламенту держав-членів Альянсу. У лютому було оптимізовано виробництво озброєнь для України[60,с.89].

Висновок до 2 розділу

Дипломатія США відіграє ключову роль у підтримці України у війні з росією. США надає значну військову, фінансову, гуманітарну допомогу. США активно співпрацює з різноманітними міжнародними партнерами, аби дипломатично ізолювати Росію та підтримати Україну. Приймаючи участь у дипломатичних переговорах, міжнародних організаціях та надаючи допомогу Україні. Також слід визначити надання великої кількості військової допомоги: артилерію, зенітні ракети, розвідувальне обладнання та боєприпаси.

ЄС також є ключовим гравцем для України та її партнером. Саме він надав ключову гуманітарну та фінансову допомогу. ЄС є одним з найбільших донорів для України, відправляючи мільярди євро допомоги. Саме вона допомогла підтримувати українську економіку на гідному рівні та надавати допомогу постраждалим від війни. Україна отримала статус кандидата в члени ЄС та це відкриває перед Україною нові можливості для співпраці з ЄС та інтеграції в європейський ринок.

НАТО значно допомогло Україні надаючи військову та невійськову допомогу. Україна продемонструвала значний прогрес у реформах, необхідних для членства в НАТО і це призвело до скасування Плану дій, щодо членства. Україна офіційно подала заявку на членство і Альянс підтвердив свою підтримку цього прагнення. Питання щодо членства все ще залишається відкритим і без чітко визначених рамок.

Процес інтеграції України до НАТО є досить складним та багатограним і на нього впливає велика кількість факторів, починаючи від геополітичної ситуації, внутрішньої політики та позиція країн-членів НАТО.

РОЗДІЛ 3. ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

3.1 Публічна дипломатія України в умовах широкомасштабного вторгнення рф

В умовах широкомасштабної війни з росією у сучасних міжнародних відносинах значне місце займає публічна дипломатія України. Кожного дня України стикається все з новими військово-політичними викликами, які потрібно постійно долати, у тому числі асиметричними інструментами зовнішньополітичного впливу. Якщо розглядати у даному контексті в умовах гібридизації викликів міжнародній та національній безпеці у рамках концепції ведення війн четвертого покоління публічна дипломатія постає надпотужним чинником підтримки державного суверенітету і збереження територіальної цілісності країн[41,с.57].

З початку повномасштабного вторгнення росії в Україну публічна дипломатія набула значення як засобу міжнародного спілкування між цією країною та розвиненим світом. Володимир Зеленський, зіграв виняткову роль у перетворенні публічної дипломатії на потужний інструмент у міжнародній політиці. Надзвичайне зростання значення глави держави як основного суб'єкта публічної дипломатії, її активізація і інституціоналізація як інструменту впливу на громадську думку в усьому світі, її відчутна ефективність, а також широке використання цифрових онлайн-технологій для її реалізації – ось що робить внесок В. Зеленського унікальним у розвиток публічної дипломатії як практики міжнародної комунікації[19,с.645].

24 лютого 2022 р. широкомасштабний наступ росії в Україні розпочався після накопичення та розміщення і тренувань збройних сил рф уздовж українського кордону, що стало стратегічним плацдармом для планування і подальшого здійснення агресії проти України [41,с.57]. Найголовнішим стратегічним завданням публічної дипломатії українського президента було об'єднати якомога більше сильних урядів в оборонну коаліцію для протистояння російській агресії і послаблення її наслідків. Під час півтора року повномасштабної війни, зробив В.Зеленський понад двісті виступів перед іноземною аудиторією на п'яти континентах. Також виступав на Каннському,

Берлінському і Венеціанському міжнародному кінофестивалі.

Його глибоке розуміння роботи публічної дипломатії, цільової аудиторії, стандартів успіху, завдань, цілей та інструментів для реалізації та очікуваних результатів полегшувало роботу. За словами В.Зеленського, першочерговою умовою здійснення публічної дипломатії є узгодженість позицій України, а мірилом ефективності будь-яких дипломатичних зусиль є ступінь підтримки, яку вони отримують з боку союзників[19,с.647].У свою чергу, міжнародні партнери України до останнього не були готовими до такого вторгнення і тому їх зусилля здебільшого були зосереджені у царині дипломатії та протидії інформаційній протидії російській пропаганді. Інструменти публічної дипломатії зайняли ключову роль в умовах протидії російським психологічним та інформаційним операціям і поширенню пропагандистських наративів [41,с.57].

Використовуючи різноманітні засоби переконання, В. Зеленський мав на меті пояснити точку зору української аудиторії з різних геокультурних середовищ. Він використовував універсальні цінності. Значну роль відіграє позиціонування росії як агресивну державу, яка порушує міжнародне право, погрожує світові ядерною зброєю і катастрофою на АЕС, здійснює геноцид і поширює дезінформацію, щоб приховати свої злочини. Досить важливо розуміти геокультурні особливості розвитку кожної країни[19,с.648]. Це викликало зацікавлення у іноземній аудиторії. Проводячи публічну дипломатію, В.Зеленський не забув про такий важливий елемент в іноземній громадськості як діаспора. Національний лідер України також звернулася до української діаспори у своєму виступі перед Конгресом США 22 грудня 2022 року.

Публічна дипломатія президента Зеленського мала багато пріоритетів від початку війни, що вплинуло на сфери, які він торкався у своїх промовах.

Три головні цілі публічної дипломатії українського президента, як і української дипломатії загалом, на початку масового вторгнення полягали в наступному. Це були:

- 1) гарантування постачання зброї;
- 2) початок санкцій західних демократичних урядів проти агресора;
- 3) надання фінансової підтримки Україні [56,с.649] ;

На сьогодні українська публічна дипломатія ставить перед собою наступні цілі та завдання:

1. Україна має бути відомою у всьому світі –для цього необхідно, аби Україна приймала участь у різноманітних подіях світу; організація сучасних заходів у просуванні України закордоном;
2. Україна виступає цілком європейською демократичною країною, яка має на меті членство в НАТО та ЄС в умовах широкомасштабного вторгнення росії в Україну-просування різноманітних ініціатив для сталого розвитку суспільства, а також запровадження прогресивних реформ;
3. Україна активно протидіє шкідливим наративам з боку росії-створення ефективного механізму моніторингу та реагування на фейки на дезінформацію та проведення міжнародних кампаній по їх боротьбі; співпраця з партнерами на регіональному та глобальному рівнях[43]

Для здійснення ефективної публічної дипломатії необхідно звернути увагу на наступні 3 рушійні сили процесу:

- 1.Перша сила – відкритий, необмежений доступ до світових медіа,каналів комунікації;
- 2.Друга сила –узгодженість ідей, думок зі світовими нормами та порядками;
- 3.Третя сила –ступінь довіри ,який ґрунтується на міжнародній поведінці[24,с.5];

Україна здійснює різноманітну публічну дипломатію,що у свою чергу включає наступні напрямлення:культурна,економічна,експертна,кулінарна,науково освітня,спортивна та цифрова.

Незважаючи на війну Україна реалізувала низку важливих проєктів ,спрямованих на популяризацію у світі та залучення підтримки.Був створений хештег #StandWithUkraine,інстаграм ukraine.ua програми в рамках Венеціанського бієнале та інші ініціативи. Щорічний міжнародний форум української культурної дипломатії» «Українська книжкова полицка» та ін.Українські музиканти, ЗМІ, письменники, митці доносили світову правду про війну та стійкість українців. Акції українців закордоном,участь блогерів та інфлюенсерів в інформаційних кампаніях[59,с.280].

Україна значно посилила свої позиції у рейтингу Global Soft Power Index, посівши 19 місце, та підвищала впізнаваність України на міжнародній арені. Український борщ отримав статус нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО, а два українські проєкти здобули перемогу в конкурсі Європейської культурної спадщини, перемога у 2022 році України на Євробаченні. Закордонні інституції активно підтримують українських діячів культури та науки [59, с.281].

У 2023 році відкрито закордонні представництва Українського інституту в Берліні і Парижі, проведено 4-й Міжнародний форум культурної дипломатії у Лондоні. Також запущено англomовну платформу Insight UA про українську культуру. За кордоном реалізовано понад 24 українських культурних проєктів, проведено було саміт перших ледів і джентельменів, де підписано 25 меморандумів [60, с.300]. Відбулося відкриття представництв VI у Парижі та Берліні, що посилює спроможність публічної дипломатії України та сприяє зростанню впізнаваності. Українське кіно активно популяризується за кордоном і завдяки численним презентаціям, номінаціям на престижні премії і появі на Netflix. Голодомор 1932-1933 років був визнаний геноцидом ще 9 країнами і Парламентською Асамблеєю Ради Європи [60, с.302].

3.2 Політика антиросійських санкцій у контексті протидії російській збройній агресії

Оскільки економічні санкції є одним із основних інструментів для вирішення чи зменшення конфліктів необхідно проаналізувати ефективність санкційної політики у розрізі війни росії проти України. Економічні санкції можна розглядати як складову миротворчої тактики, з одного боку [18, с.27]. Однак у певних дебатах тема посилення санкційних протоколів піднімається у зв'язку з цілями цього економічного стримування, яке зосереджене на розв'язанні конфлікту. Політика санкцій, з іншого боку, визначається як набір інструментів для запобігання загостренню конфлікту [18, с.27].

Серед членів ЄС розійшлися думки щодо введення санкцій проти росії в

контексті конфлікту росії з Україною. Перша група, до якої увійшли країни Балтії, Польща, Велика Британія та країни Північної Європи, засудила російську агресію проти України та підтримала програму жорстких санкцій проти росії[59,с.28].Однак через складну економіку, спільні культурні та релігійні традиції, або відсутність нещодавніх військових дій такі країни, як Греція, Італія,Португалія, Іспанія та Угорщина та ін., прагнули співпрацювати з росією;Франція та Італія зайняла помірковану позицію.Однак росія використала ці протиріччя на свою користь ,поширюючи неправдиву інформацію, втручаючись у національну політику, підтримуючи політиків, які підтримують Кремль, і запроваджуючи контрсанкції, як-от продуктове ембарго[18,с.29].

Існує багато видів санкцій, які були введені проти рф після анексії Криму. По-перше, це покарання, пов'язані з «блокуванням», тобто замороженням активів. Санкції проти великих російських банків і фінансових установ— другий тип санкцій, який зосереджений на фінансовому секторі[18,с.29]. Заходи,які були вжиті ЄС і США виключити певні російські фінансові установи з системи SWIFT і заборонити всі операції з Центральним банком рф [61]. Наступною категорією є енергетичною, оскільки США поставило заборону на імпорт зрідженого газу та вугілля ,російської нафти, а також усі нові американські інвестиції в російський енергетичний сектор. Європейська Рада ввела обмеження проти купівлі, імпорту або постачання росією сировини нафти та деяких нафтопродуктів до ЄС із шостим пакетом санкцій. Експортні обмеження були введені США та іншими країнами, щоб обмежити доступ росії до основних товарів[18,с.29].

Далі категорія стосується транспорту; передбачає заборону на вивезення людей або ж вантажів з повітряного простору російського «Аерофлоту» та закриття російського повітряного простору для російських літаків. США, ЄС, Велика Британія, Канада та інші країни оголосили про ці кроки[18,с.29]. Останнім є те , що на російських мандрівників діють певні обмеження. Після дебатів всередині ЄС щодо заборони російським туристам в'їжджати в ЄС, декілька членів остаточно вирішили запровадити такі обмеження. Прикладом може слугувати країни Балтії і Польща.Також уряд Фінляндії заборонив в'їзд російським туристам на їх

територію[18,с.30].

Безпрецедентне запровадження санкцій державами демонструє те, наскільки єдиними є країни, які стоять за поняттями міжнародного права та територіальної цілісності. Навіть країни, які історично дотримувалися принципу нейтралітету в об'єдналися заради засудження агресивних дій росії проти іншої країни. Все це сигналізує про зміну світового порядку, який вимагає, щоб держава-агресор була категорично засуджена[18,с.30]. Ці покарання проти росії посилюватимуться, поки росія продовжуватиме насилля в Україні. Дані санкції все ж на авторитарні уряди мають менший вплив, через те, що вся відповідальність переходить на громадян даної країни.

Зараз РФ є державою, яка запроваджує найбільше санкцій у світі, і ці санкції наразі є одним із найпотужніших інструментів, доступних для тиску на державу-агресора. Взаємодія зі столицями країн ЄС, Великої Британії, США, та ряду інших країн-партнерів є важливим аспектом санкційної діяльності МЗС України. Як допоміжний інструмент МЗС України розглядає План дій міжнародної експертної групи Єрмака-Макфола щодо посилення санкцій проти росії[44].

Станом на квітень 2023 року Рада Європейського Союзу запровадила 10 пакетів індивідуальних санкцій та економічних у відповідь на військову агресію росії проти України[18,с.32]. Десятий пакет санкцій було прийнято 25 лютого, а також він включав наступні положення:

- У список входять 24 організації і 87 осіб, загалом 121 об'єкт, що містить під собою від депутатів Державної Думи до військових
- Заборона на ЗМІ російські в ЄС та російські телеканали, які включають 11 компаній
- Включено 96 нових суб'єктів, котрі забезпечують військово-промисловий російський комплекс.
- Санкції проти Тинькофф Банк, Росбанк, Альфа-Банк
- Заборона на 11 мільярдів євро 26 електронних компонентів, що експортуються до ЄС.
- Заборона на російські газосховища.

- Обмеження імпорту синтетичного каучуку і бітумної маси.
- Посилення заборони на обхід санкцій.Перевірка активів центрального банку,що зберігається в ЄС і повна заборона на перевезення товарів подвійного призначення.
- Включення 7 організацій і 8 осіб до Глобального режиму прав людини Європейського Союзу ,що були залучені до групи Вагнера в Україні.
- Повідомляти про нерегулярні російські рейси ЄС[18,с.33]

В додаток до цього пакету було зазначено необхідність активізації роботи над санкціями в Білорусії; над санкційними списками тих, хто вивозив українських дітей до росії; санкція алмазів та в атомній галузі; контроль за імпортом каучуку; застосування санкцій до 150 пропагандистів[18,с.33].

Дердепартамент США оголосив про введення нових санкцій проти росії 24 лютого 2023 року:

- Понад 60 юридичних і фізичних осіб,що займаються управлінням на окупованих українських територій.
- Компанії,що займаються експортом енергоресурсів, а саме їх розширенням:будівництво Nordic Bay
- 22 організації та 4 особи,що займаються виробництвом програмного забезпечення
- Особи,що приймали участь у контролю над Запорізькою АЕС
- 3 копманії та 3 підприємства, що займаються ядерною зброєю та відповідають за атомний сектор[18,с.34].

Такою були запровадженні санкції проти 1200 російських військових.Було застосовані снкції щодо гірничовидобувних та металургійних секторів економіки росії і до 83 і 22 юридичних та фізичних осіб відповідно.На суму 2,8 мільярдів доларів Дж.Байден підвищив імпортні мита на різні товари в рф, особливо на вироби з металу до 70%, а хімічні речовини та мінерали до 35%,а з на алюміній тариф на рекламну вартість продукції буде становити з 10 квітня 2023 року 200 % [18,с.35].

У лютому у 2023 році у Великобританії заборонили експорт товарів,котрі росія

використовувала на війні в Україні. Серед яких електронні компоненти авіа та радіообладнання. Санкції введенні проти російської еліти працівників «Росатома». Оскільки дана компанія зв'язана з російськими військовими та постачала їм технології та матеріали для потреб російського фронту. [18,с.37].

До нового санкційного списку потрапили такі відомі російські банки: Банк Zenit, МТС Банк, Уралсиб та Санкт-Петербурзький. Також зазнали обмеження і юридичні та фізичні особи, що причепні до військового та промислового комплексу.

З «Ростех» та «Алмаз-Антей» пов'язані 34 керівника даних компаній. Ці компанії виробляють вогнепальну зброю та ракети для так званого класу «земля-повітря». Досить багато підприємств займаються ремонтом російської військової техніки, до якої входить техніка флоту та авіації, а саме: О.О Зірка, ТОВ «Завод Сокіл», ВАТ «Завод Елекон» та ін. Також накладено обмеження на 5 іранських компаній, які виробляють безпілотники [18,с.37].

Велика Британія заборонила імпортувати 140 товарів та металопродукцію з країн. Також країна обмежила доступ до фінансових послуг і торгівлі на окупованих територіях Луганської, Донецької, Крим та певні території Запорізької та Херсонської області [18,с.38].

Завдяки санкціям посилюється вплив та ізоляція Росії у світі. Міністерство закордонних справ України працює з міжнародними партнерами над посиленням санкційного тиску на Білорусь та Росію [18,с.38].

Висновки

Зовнішня політика України позиціонується як комплекс заходів, які спрямовані на взаємодію з іншими державами і міжнародними організаціями задля досягнення національних цілей, головна мета є мирне вирішення конфліктів.

Протягом тривалого часу Україна не мала можливості повноцінного розвитку, а лише намагалася балансувати між Сходом та Заходом і відповідати на зовнішні чинники та протистояти їм.

До 2013 року України тільки прагнула до вступу в НАТО, а також у 2013 році росія намагалася перешкодити вступу України до Європейського Союзу. Наступний рік ознаменувався експансією Донеччини та Луганщини, Європа визнала Україну європейською державою, а тогочасний президент П.Порошенко розпочав курс на євроінтеграцію. У 2018 році Україна вийшла із СНД, також Володимир Зеленський визначив пріоритетом вступ до ЄС і НАТО. Сучасним пріоритетом є залучення фінансової і військової допомоги та підтримка біженців за кордоном.

Україна пройшла від політики «багатовекторності» до чіткого курсу на розвиток за західними принципами. Головною метою залишається збереження цілісності й незалежності. Україна прагне до партнерських стосунків з лідерами світової арени і захисту демократії. Незважаючи на сучасні виклики і складнощі, країна продовжує боротьбу за національні інтереси.

США для України виступає потужним дипломатичним фронтом, надаючи гуманітарну, фінансову і військову допомогу. Країна потужно співпрацює з міжнародними партнерами, аби дипломатично ізолювати росію. Важливим аспектом виступає надання великої кількості військової допомоги: боєприпаси, зенітні ракети, артилерію.

ЄС надає підтримку у вигляді фінансової та гуманітарної допомоги і виступає ключовим гравцем для України. Європейський Союз надає мільярди євро допомоги. Це досить потужно допомагає українській економіці, а євроінтеграція відкриває нові шляхи для України у європейському світі.

Україна показала великий прогрес у реформах, які потрібні для вступу для

НАТО і, навіть подала заявку на членство. Однак все ще це питання залишається в процесі вирішення. Важливо відзначити, що Альянс надає Україні значну військову та невійськову підтримку.

На сьогодні Україна змушена постійно зіштовхуватися з новими і політичними, так і військовими викликами, які потрібно постійно долати. У наш час досить таки впливовим інструментом виступає публічна дипломатія. В.Зеленський зробив її механізмом міжнародної політики, при цьому використовує соціальні мережі для оперативного інформування світової спільноти про ситуацію на фронті, злочини російських військових та потреби України. Його ж основне завдання після початку війни було це об'єднати світ для протистояння агресії. Часті відеозвернення президента до міжнародних організацій, парламентів та громадян різних країн сприяли формування широкої підтримки України. Його відверті та емоційні промови викликали солідарність та співчуття. Володимир Зеленський виступив більше як 200 разів на міжнародній арені, зокрема на таких кінофестивалях у Венеції, Берліні та Каннах.

Митці та письменники, а також діячі культури активно долучалися до просування української культури закордоном. Вони організували лекції, виставки та концерти, що сприяли кращому розумінню української ідентичності. Відео та інші медіа-матеріали були створені українськими креативними командами, поширювалися у міжнародних ЗМІ, таким чином, демонструючи цінності та культуру України.

Українські дипломати активно працювали з урядами інших країн. Завдяки дипломатичним зусиллям було сформовано широку коаліцію країн, що запровадили санкції проти Росії, що мало значний вплив на її економіку.

Україна активно протидіяла російській пропаганді, викриваючи дезінформацію та фейки. Здійснювала документування та поширення інформації про воєнні злочини, скоєні російськими військами, з метою привернення уваги міжнародної спільноти і подальшого переслідування винних.

Українська дипломатія забезпечувала координацію міжнародної допомоги біженцям та внутрішньо переміщеним особам, що постраждали від війни. Була налагоджена співпраця з міжнародними гуманітарними організаціями для

забезпечення необхідних ресурсів та підтримки постраждалих регіонів.

Через розуміння інструментів публічної дипломатії від зміг захопити увагу і широку підтримку союзників. Також Президент активно працював з українською діаспорою. Основними цілями було: постачання зброї, фінансування партнерів та санкції. Сучасними ж завданнями є: підтримувати імідж країни та протидіяти російській пропаганді.

Економічні санкції виступають ключовим інструментом у розв'язанні конфліктів. Також це виступає як і миротворча тактика, щоб запобігти ескалації конфлікту. У ЄС думки ,щодо санкцій розділилися і росія скористалися даним протиріччям та поширює дезінформацію та запроваджує контрсанкції. Основними з яких є замороження активів, обмеження російських банків, виключення з SWIFT, заборона на імпорт та обмеження на експорт енергоресурсів.

Дані санкції показують єдність країн ,навіть ті країни,що є нейтральними засудили таку агресію росії проти України. Взаємодія з ЄС,США, Великобританією є важливою частиною санкційної політики України.

Станом на 2023 рік Рада ЄС запровадила вже 10 пакет санкцій.США ввели нові санкції проти компаній та осіб , пов'язаних з окупованими територіями та ядерним сектором росії. Велика Британія заборонила експорт товарів ,які росія використовувала у війні та внесли в список санкцій банки та компанії,які виробляють зброю.

Україна на даний момент має чітке спрямування на інтеграцію на захід, оскільки вже має європейські демократичні цінності, проте має гідно відповідати на зовнішні виклики та змушена боротися і вистоювати свої кордони та захищати суверенітет і територіальну цілісність. Проте завдяки надійним союзникам їх підтримці та допомозі вдасться отримати позитивне вирішення даної війни.

Список використаних джерел

1. "Рамштайн-6": яку подальшу допомогу отримає Україна//DW.Режим доступу: <https://www.dw.com/uk/ramstajn6-aku-podalsu-vijskovu-dopomogu-otrimae-ukraina/a-63424282> (дата доступу 20.05.2024)
2. А.Курьдон,С.Троян. The Russian-Ukrainian war (2014-2022): Basic preconditions and causes//[Balkan Social Science Review](#).2022. Issue No:20.pp157-179
3. Biden Administration Announces Additional Security Assistance for Ukraine//Department of Defense.URL: <https://www.defense.gov/News/Releases/Release/Article/3350958/biden-administration-announces-additional-security-assistance-for-ukraine/> (дата звернення 11.04.2023)
4. Council on Foreign Relations. How Much Aid Has the U.S. Sent Ukraine? Here Are Six Charts. : website. URL: <https://www.cfr.org/article/how-much-aid-has-us-sent-ukraine-here-are-six-charts> (дата доступу 20.04.2024)
5. Europe in the Interregnum: our geopolitical awakening after Ukraine//groupe d'études geopolitiques.URL: <https://geopolitique.eu/en/2022/03/24/europe-in-the-interregnum-our-geopolitical-awakening-after-ukraine/> (дата звернення 04.05.2023)
6. European Peace Facility//European Council Council of the European Union.URL:<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-peace-facility/> (дата звернення 24.04.2023)
7. Eurostat//Government expenditure on defence.URL:https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_defence#Expenditure_on_27defence.27. (дата звернення 04.05.2023)
8. FACT SHEET: One Year of Supporting Ukraine//The White House.URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/02/21/fact-sheet-one-year-of-supporting-ukraine/> (дата доступу 20.04.2024)
9. Foreign Policy Magazine .The Case for Supporting Ukraine Is Crystal Clear : website. URL: <https://foreignpolicy.com/2023/11/16/ukraine-russia-war-us-congress-aid-weapons/> (дата доступу 12.04.2024)

10. Hedley Bull. Civilian power Europe: a contradiction in terms?. *Journal of Common Market Studies*. 1982. Vol 21, no 1–2, pp. 149–170.
11. Heidi Maurer Richard G. Whitman Nicholas Wright. The EU and the invasion of Ukraine: a collective responsibility to act? *International Affairs*. 2023. Vol. 99, no. 1. P. 219–238.
https://www.nato.int/cps/uk/natohq/news_196144.htm (дата доступу 20.05.2024)
<https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayina-samit-nato-viyna/32504980.html> (дата доступу 20.05.2024)
<https://www.razomforukraine.org/why-ukrainian-victory-is-strategically-important-for-the-united-states/> (дата доступу 21.04.2024)
12. Informal meeting of heads of state or government, Versailles, 10-11 March 2022//European Council Council of the European Union. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2022/03/10-11/>
13. Joint statement following the 24th EU-Ukraine//Presidential Administration of Ukraine. URL: <https://www.president.gov.ua/en/news/spilna-zayava-za-pidsumkami-24-go-samitu-ukrayina-yes-80765> (дата звернення 11.04.2023)
14. Maxim Lepskiy and Nataliia Lepska. The War in Ukraine and its Challenge to NATO: Peacekeeping to Peace Engineering. *American Behavioral Scientist*. 2023. Vol 63, no 3, pp. 402-425
15. Morgenthau, H. *Politics among Nations. The Struggle for Power and Peace*. Revised by K. Thomson and W. Clinton. 2006. Boston: McGraw-Hill, 752 p.
16. Nurwulan Rizkiya Anjani and Arie Kusuma Paksi. AEGIS. The Involvement of The United States in the Russia-Ukraine war in The Perspective of Realism. 2023, Vol. 7 No.1, P.28
17. O. Kryvdyk. *Rashyzm//Ukrayinska Pravda*. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2010/05/18/5050708/> (accessed 07.04.2022)
18. O. Gonchar. Economic sanctions against the Russian Federatio as a tool to deter military aggression. 2023. Phd Thesis. p.58
19. Oleksandr Y. Vysotskyi1 , Olena V. Prudnykova, Maya V. Trynyak. The geography of public diplomacy of President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy during the full-scale

- Russia-Ukraine war// Journal of Geology, Geography and Geoecology.2023.Issu.32,No.3.pp.644-659.
- 20.Poland goes from zero to hero in EU thanks to Ukraine effort//Politico.URL:
:<https://www.politico.eu/article/poland-goes-from-zero-to-hero-in-eu-thanks-to-ukraine-effort/> (дата звернення 04.05.2023)
- 21.Relations with Ukraine// NATO.URL:https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_37750.html (дата доступу 20.05.2024)
- 22.S.2828 - Ukraine Freedom Support Act of 2014 //Congress.Gov. URL:
<https://www.congress.gov/bill/113th-congress/senate-bill/2828/text> (дата звернення 28.03.2023)
- 23.Sarr, E (1946)// The Twenty Years Srrisis 1919–1939//London: Ralgrave Masmillan, 344 p.
- 24.Snow N. Rethinking Public Diplomacy in the 2020s. Routledge Handbook of Public Diplomacy. Second Edition / Eds: Snow N., Cull N. Routledge, 2020. P. 3–12
- 25.Ukraine’s role and place in the future European and Euro-Atlantic Security Systems//Razumkov centre.Kyiv,2022. p.4-9.
- 26.V.Zaplatynskyi Russian-Ukrainian war–causes, prospects and lessons// Kultura Bezpieczeństwa. Nauka–Praktyka–Refleksje.2022. 41.pp.20-29
- 27.What is America's interest in the Ukraine war?//Mit center for international studies.URL:<https://cis.mit.edu/publications/analysis-opinion/2022/what-americas-interest-ukraine-war/>(дата доступу 21.04.2024)
- 28.Why Ukrainian victory is a strategically important for the united states//Razom.URL:
- 29.Борисова О.В. Зовнішня політика України: історія та сучасність: курс лекцій. К.: Кондор-Видавництво, 2017. С. 12–21.
- 30.Віднянський С. Незалежна Україна: двадцять років між Європою та Євразією / Степан Віднянський // Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини / Гол. ред. Л. М. Алексієвець. – Вип. 6–7: 20-й річниці Незалежності України присвячується. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – С. 24–38.

- 31.Візит Дмитра Кулеби до Брюсселя//МЗС України.Режим доступу:
<https://mfa.gov.ua/events/vizit-dmitra-kulebi-do-bryusselya-4>(дата доступу 21.05.2024)
- 32.Вільнюський саміт НАТО. Чого Україна досягла, а чого ні?Радіо Свобода.Режим доступу:
- 33.Голос Америки. Допомога Україні стала об'єктом торгу політиків у США, але все не так погано — експерти про стримування Росії та стратегію України:веб-сайт.URL: <https://www.holosameryky.com/a/ukraine-aid-2024/7383529.html> (дата доступу 22.04.2024)
- 34.Грицак.Я.В Україні вирішується доля цілого світу//Zbruc.URL:
<https://zbruc.eu/node/110916> (дата звернення 09.04.2023)
35. Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо відмови країни від здійснення політики позаблоковості”. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/35-19/paran11#n11> (дата звернення 27.03.2023)
- 36.Закон України Про ратифікацію Меморандуму про домовленість між Урядом України та Організацією НАТО із зв'язку та інформації стосовно співробітництва з питань консультацій, управління, зв'язку, розвідки, спостереження та рекогносцировки в рамках програми НАТО "Партнерство заради миру"//Верховна Рада України.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2741-20#Text>(дата доступу 21.05.2024)
- 37.Залізник Л. Україна та Росія:Війна цивілізацій//Ретроспектива.2017. №3-4.с.4-11
- 38.Зеленський виступить онлайн на саміті НАТО в Мадриді – ОП//Укрінформ. Режим доступу;<https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3511318-zelenskij-vistupit-onlajn-na-samiti-nato-v-madridi-op.html>
- 39.Кількість біженців з України в Німеччині зі статусом тимчасового захисту зменшилася на 140 тис., що віддалило їхнє загальне число в Європі від 5 млн – ООН//Interfax-Україна.URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/889059.html> (дата звернення 11.04.2023)
- 40.Козійчук С. О. Дипломатія США у контексті реалізації зовнішньополітичних завдань України і протидії російській збройній агресії. ДИПЛОМАТІЯ В

МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ : РЕТРОСПЕКЦІЯ І СУЧАСНІСТЬ : Зб. матеріалів Всеукр. науково-практ. конф. з міжнар. участю, м. Київ, 29 лют. 2024 р. Київ, 2024. С. 172–173.

41. Козійчук С. О. Публічна дипломатія України в умовах широкомасштабного вторгнення рф. Політ. Сучасні проблеми науки. Міжнародні відносини : Тези доп. XXIII Міжнар. науково-практ. конф. здобувачів вищ. освіти і молодих уч., Київ, 2024, Національний авіаційний університет / Редакційна колегія М. Луцький [та ін.]. – К.: НАУ, 2024. С. 57-58
42. МЗС Азербайджану закликло Вірменію усвідомити реалії другої Карабаської війни//Interfax-Україна. URL: <https://interfax.com.ua/news/political/898572.html> (дата звернення 09.04.2023)
43. МЗС України. Стратегія публічної дипломатії МЗС. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf> (дата доступу 22.05.2024)
44. Міжнародна експертна група Єрмака-Макфола представила новий план дій щодо посилення санкцій проти Росії – керівник Офісу Президента. Президент України|Володимир Зеленський офіційне інтернет-представництво. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/news/mizhнародna-ekspertna-grupa-yermaka-makfola-predstavila-novi-82473> (дата доступу 22.05.2024)
45. Політичне життя. Україна у зовнішньополітичній стратегії США за адміністрації Дж. Байдена: концептуальний вимір: веб-сайт. URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/13564> (дата доступу 22.04.2024)
46. Політичні, економічні і структурні наслідки російської агресії для України і світової спільноти. Завдання економічного відновлення України у повоєнний період з врахування євроінтеграційних пріоритетів//Razumkov Centre. 2023. С. 12-25
47. Президент України Володимир Зеленський зустрівся з Президентом Європейської Комісії Жан-Клодом Юнкером// ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://>

www.president.gov.ua/news/prezident-ukrayinivolodimir-zelenskij-zustrivsvya-z-preziden-55761. (дата звернення 28.03.2023)

48. Про національну безпеку України//Верховна Рада України Законодавство України.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення 30.03.2023)
49. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»// Президент України Володимир Зеленський Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> . (дата звернення 30.03.2023)
50. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 травня 2018 року «Про припинення дії для України окремих міжнародних договорів, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав» : Указ Президента України від 19.05.2018 р. №139/2018. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1392018-24202>. (дата звернення 28.03.2023)
51. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»// Президент України Володимир Зеленський Офіційне інтернет-представництво.URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374> (дата звернення 30.03.2023)
52. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року "Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України"// Президент України Володимир Зеленський Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017> (дата звернення 30.03.2023)
53. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. URL: [https:// zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015](https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015) . (дата звернення 28.03.2023)
54. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики//Liga 360.URL:<https://ips.ligazakon.net/document/JF0V101A> (дата звернення 30.03.2023)
- Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-59620651>(дата доступу

22.05.2024)

55. Саміт НАТО – 2022. НАТО. Режим доступу:

https://www.nato.int/cps/uk/natohq/news_197574.htm?selectedLocale=uk

56. Седляр Ю. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики. Миколаїв, 2010. 168 С.

57. Симчера М. Теоретико-методологічні засади зовнішньої політики України 2014-2018 рр. // Міжнародний науковий вісник. 2019. Вип 1-2 (19-20). С. 287-295

58. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення 28.03.2023)

59. Українська призма: Зовнішня політика // Аналітичне дослідження. Київ : Вістка, 2023. 308 с.

60. Українська призма: Зовнішня політика // Аналітичне дослідження. Київ : Вістка, 2024. 336 с.

61. Чи можна відключити Росію від SWIFT і чим це загрожує? // BBC News Україна. Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-59620651>